

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE DIN BUCUREȘTI

REDACȚIA :
Arhiepiscopia Bucureștilor
Secția culturală

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ

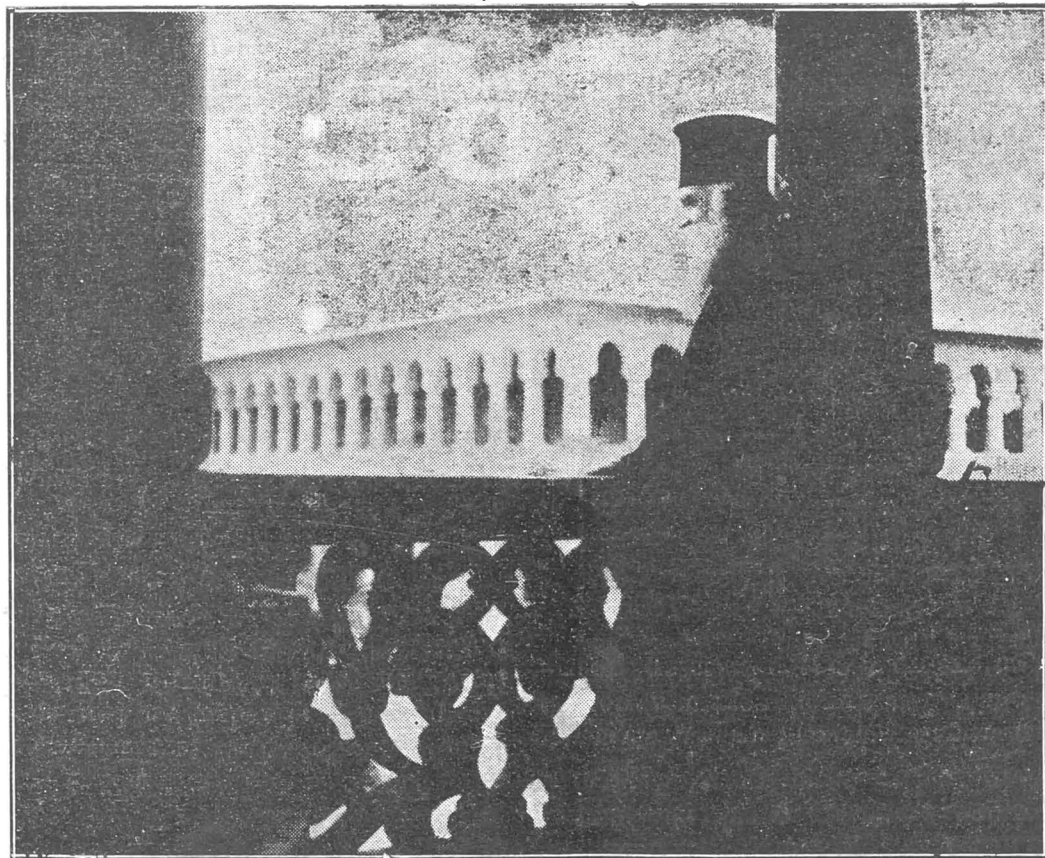
ABONAMENTUL :
Pentru preoți, diaconi și instituții 150 lei pe an ;
pentru cântăreți și paracliseri 100 lei.

ADMINISTRAȚIA :
Arhiepiscopia Bucureștilor
Secția economică

EDUCAȚIA RELIGIOASA IN SERVICIUL PEDAGOGIEI CREȘTINE

Unul din capitolele de care s'a lăsat lipsit învățământul religios din școala românească de astăzi, este tocmai acest capitol al educației religioase. Și este lucru foarte curios, când trecutul apropiat al

școlii românești, abundă chiar în această latură a educației religioase. Această stare de fapt, nu ne-o putem explica, decât printr'o asociație de idei prin contrast, datorită împrejurărilor istorice prin care am trecut.

Castelul dela Mogoșoaia al lui Constantin Vodă Brâncoveanu, restaurat admirabil de Prințul Valentin Bibescu în condiții foarte bune.

Contactul școlii românești cu curentele pedagogice apusene, într-o vreme când apusul avea o aversiune de tot ce era bisericesc, ne poate explica în bună parte această situație. Iar școala românească după secularizările mănăstirești, n'a mai păstrat în sufletul ei duhul pedagogic creștin, al unui mitropolit ca Iacob Stamati, al unui Veniamin Costachi, Grigorie Dascălul ș. a. Deaceia dascălul Gheorghe Lazăr, deși teolog, aduce cu sine alte principii pedagogice, sub influența filosofiei kantiene.

Filosoful Kant era de aceeași părere cu raționaliștii, susținând că moralitatea poate fi realizată pe cale rațională. Ecourile teologice ale unui Kant și unui Fichte, răsunau în scrierile lui Gheorghe Lazăr, reorganizatorul pe alte baze a școlii românești, de dincoace de Carpați. La această afirmare ne îndreptătesc cărțile aflate în biblioteca lui Gheorghe Lazăr, care era cunoscător al filosofiei și literaturii timpului, încă de pe când făcea studii la Viena.

Tot sub influența raționalismului Kantian, l-am aflat și pe Herbart, ale cărui principii pedagogice, au radiat prin claritatea lor, în întreaga școală europeană. Educația religioasă este concepută de Herbart, tot în cadrul ideilor învățământului religios, pe care i-le inoculăm prin instrucția religioasă.

Alungarea grecismului din țară, s'a confundat în parte cu alungarea tradițiilor ortodoxe în ceiace privește educația religioasă în școala românească. Raționalizarea învățământului religios, n'a putut decât secătui sufletul elevilor, dându-le material pentru memorizare intelectuală. Multiplele crize sufletești de ordin moral al elevilor, se datoresc tocmai unei lipse de suport al educației creștine, care nu se poate dispensa de educația inimii, prin educația religioasă.

Învățământul religios din școală, prin ansamblul firesc al naturii sale, nu se poate detașa de duhul religios al Bisericii. Dacă altfel se practică astăzi în școală, pentru motive de ordin pedagogic în latura unilaterală a educației intelectuale, învățământul religios nu trebuie să se desfacă de atmosfera religioasă din Biserică. Căci numai Biserica poate da o educație creștină armonică tineretului nostru școlar.

Idealul pedagogiei creștine, îmbrățișază deopotrivă în mod armonic, intelectul, sen-

timentul și voința sufletului uman. Încreștinarea inimii, este una din laturile esențiale, pe care le urmărește pedagogia creștină în concepția tradițională ortodoxă a Bisericii noastre. De aceia am și ajuns la această concluzie finală, a necesității educației religioase.

Creștinismul nu este religia simplei noțiuni, ci este religia sufletului, dirijându-l integral către Dumnezeu. Cum spune Boutroux, Creștinismul vizând transformarea sufletului omenesc, nu din afară în interior, ci din interior în afară, prin convingere, prin exemple și mai ales prin iubire, prin rugăciune, prin împărtășirea sufletească, are nevoie de a forma, de a educa, tocmai această latură interioară a sufletului omenesc.

Toată lumea pedagogică de astăzi, recunoaște insuficiența instrucției religioase, dacă este lipsită de educația religioasă propriu zisă. Nimeni nu contestă influența educativă a instrucției religioase. Dar știut este, cum susține și d-l profesor Găvănescu și alții, că învățământul religios este numai o parte din întreaga educație religioasă și contribuția lui la scopul acesteia este numai indirectă, prin acea înrăurire de radiere sufletească, datorită legăturilor native dintre facultăți.

Sediul propriu al educației religioase, acolo unde se țintește o directă influențare asupra omului, este sentimentul, născut din acea înălțare a sufletului către o putere supra-pământească, eternă cârmuitoare a lumii. Educația religioasă este producerea și desvoltarea aceluși sentiment superior de legătură între om și ceva mai presus de omenire, Dumnezeu (I Găvănescu, Curs de Pedagogie).

Pestalozzi este pedagogul prin excelență, care alături de cunoscutul Comenius, repetă sub o formulare modernă, vechile principii patristice, asupra necesității educației religioase a sentimentului. Căci el nu bazează morala și religia pe principii raționale, ci mai mult pe sentiment: „Dumnezeul creierului meu e o himeră, nu cunosc niciun Dumnezeu, decât Dumnezeul inimii mele“.

Educația religioasă ne dă prilejul cel mai potrivit, pentru aplicarea principiului intuitiv, în școala creștină activă. Convingerile raționale religioase, nu se sprijinesc pe simple

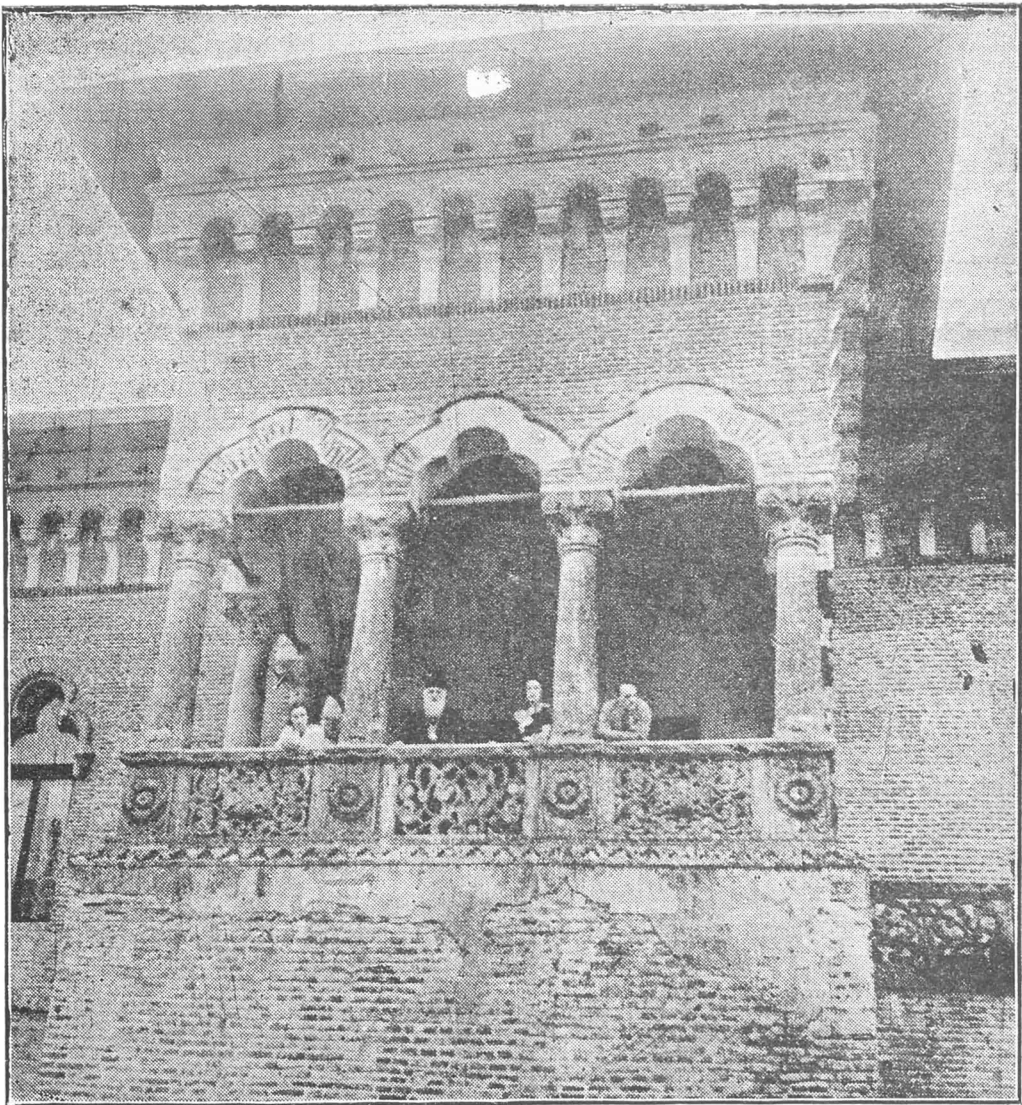
argumentări apologetice și nici pe autoritatea vremelnică a pedagogului; dacă nu se procedează la producerea anumitor dispozițiuni sufletești.

Credința religioasă însăși, poate fi cultivată mai ales pe calea intuiției religioase, iar aceasta se poate săvârși numai în atmosfera educației religioase. Pestalozzi în lucrarea sa „Cum își instruește Ghertruda copiii“, arată nevoia unei educații religioase pentru copil, încă din familia părintească. Să audă și copilul că se vorbește în casă, cu atențiune despre Domnul Hristos. Ziua Duminicii să apară ca o zi aleasă, dedicată complect lui Dumnezeu. Cântările religioase, sunetele clopotelor din biserica

satului, să-i împrime adânc sentimentul existenței lui Dumnezeu.

Prin urmare educația religioasă, ne vine ca unul din mijloacele cele mai potrivite, pentru aplicarea în mod practic a idealului urmărit de pedagogia creștină, la încreștinarea sufletului omenesc. Ceva mai mult, educația religioasă, nu numai că trebuie să însoțească instrucția religioasă, ci chiar să o preceadă. Aceasta este cum știm, practica însăși a catehumezatului ortodox de altă dată. Dar despre aceasta, vom vorbi cu alt prilej. Iată de ce, învățământul religios în școala românească, nu se poate dispensa de educația religioasă.

Preotul M. BULACU

Castelul dela Mogoșoaia a lui Constantin Vocea Brâncoveanu de-o neîntrecută valoare arhitectonică, restaurat foarte bine de Prințul Valentin Bibescu. Merită admirația tuturor.

DESPRE MERGEREA LA BISERICA¹⁾

Nu știți oare, că Dumnezeu a ridicat bisericile ca să fie în orașe ca niște porturi pe mare, unde să ne putem refugia de amețeala sgomotului zilnic, ca să ne bucurăm de liniște desăvârșită? Aici n'avem să ne mai temem de furtuna valurilor, de încălcarea tâlharilor, de năvala răufactorilor, de vuetul vânturilor, de atacul fiarelor. Căci biserica este un port scutit de toate acestea, port duhovnicesc al sufletelor. Și martori ai celor spuse sunteți voi înșivă. Oricine dintre voi și-ar deschide cugetul, va găsi aici multă liniște: Nu-l mai supără mânia, nu-l mai arde pofta, nu-l mai roade invidia, nu mai e prins de orgoliu, nu-l mai frământă dorința vanității, ci toate aceste fiare se retrag; ascultarea sfintelor Scripturi, intrându-i prin auz în suflet, ca o măiastră cântare dumnezeiască a adormit toate aceste patimi nesocotite. Câtă jale deci, când, cu tot câștigul sufletesc ce avem de aici, vezi că mama noastră a tuturor, biserica, nu este continuu căutată și cercetată! Și spune-mi: Ce petrecere de timp este mai necesară decât aceasta? Ce întâlnire mai folositoare? Și ce te oprește de

a veni aici? Vei spune desigur, că te împiedică sărăcia, de a lua parte la această frumoasă adunare, dar pretextul nu este îndreptățit.

Șapte zile are săptămâna, și Dumnezeu ni le-a dăruit nouă toate șapte, fără să-și dea Lui mai mult, iar nouă mai puțin, sau să le împartă măcar pe jumătate. Nu și-a luat trei pentru El, să ne dea și nouă trei, ci ție ți-a dat șase, iar pentru El a oprit una singură. Și nu te înduri nici în această întreagă zi să te abții dela cele de rând, ci, ca și cei cari fură chiar lucrurile sfinte, îndrăznești și tu să răpești această zi una, care este sfântă și rânduită pentru ascultarea învățăturilor sufletești, ca să o întrebuințeți pentru grijile obișnuite. Dar ce vorbesc despre ziua întreagă? Ci, cum a făcut văduva cu milostenia, fă și tu cu timpul zilei: Așa cum aceea a dat doi bănuți și a câștigat mult înaintea lui Dumnezeu, acordă și tu două ceasuri lui Dumnezeu și vei aduce în casa ta câștig de mii de zile.

După Sf. Ioan Hrisostom.
Trad. de D-l Teodor M. Popescu
Profesor universitar.

MANASTIREA SNAGOVULUI

Se spune de obicei că împrejurimile Bucureștiului n'au niciun farmec. Predomină monotonia șesului. Nici un val mai răsărit, nici o svăcnitură de teren care să oprească privirea. Locuri joase, cu ogoare și iarăși ogoare, cât vezi cu ochii.

E greșită interpretarea frumosului în natură. De regulă se confundă cu mărețul.

Frumosul este în legătură cu mulțumirea ce o simțim dintr'un ansamblu armonios.

În imensitatea spațiului tot una peste tot, un arbore răsleț, cu cununa sfârticată de vânturile care-l sgâlțâie din rădăcini, e tot atât de frumos ca și bradul resleț, înalt ce se profilează pe fondul văii adânci. Acelaș eroism de a înfrunța dușmănoasele condițiuni de vieață transpiră și din unul și din altul.

Părțile din care e format peisajul în sine pot fi neînsemnate, ba chiar urâte. Când totul e așa închegat, încât ne deșteaptă mulțumire, s'a ajuns scopul.

Și apoi împrejurimile Bucureștiului nu sunt uniforme. Stimatul meu coleg, d-l prof. G. Vălsan a arătat rătăcirile Dâmboviței, când a dat la

șes. Nehotărîtă în drumul ei, cât de lenevit i-ar fi fost mersul, năvala apelor de primăvară îi dădu tăria să sape locurile pe unde curgea. Când cursul s'a stabilizat, urmele activității de odinioară au rămas sub formă de vâlcele, ici mai înguste, dincolo mai largi, în care umiditatea se menține mai îndelung, ori se umple cu câte un ochiu de apă. Alimentat de izvoare, lacul devine stabil, se îmbracă la margine cu păpuștea deasă, cu stânjenei galbeni. Ce a mai rămas din vechile păduri, formează cadrul întunecat al lacurilor.

Astfel se nasc colțuri, cu o împletire de elemente diferite; la un loc produc o vibrațiune de farmec, mai ales când asupra-le se lasă și lumina plină a soarelui.

Un asemenea colț de umbră, de adăpost răcoritor și de variat joc de lumină este lacul Snagovului.

Încă dela Tâncăbești începe preludiul variației. Un șir de iazuri mărunțe, cioburi de oglindă presărate pe fostul drum de râu, sunt legate între ele prin dăre de papură deasă.

Dela o vreme drumul cotește din șoseaua prin-

1) Din volumul „Educația morală prin lecturi“, cu scrieri alese de Pr. I. Mihălcescu, profesor universitar și Emilian Vasilescu, prof. supl. din București.

cipală. E o alee tăiată prin desișul unei păduri.

La capătul ei zarea se lărgeste. Lacul sclipește cu unduirei mai posomorite, căci e încercuit din toate părțile de cununa arborilor stufoși, ca și de desișul papurei care-l acopere pe margini.

Înainte de războiu, lacul era în plină frumuseță părăsită. De câțiva ani se bucură de o îngrijire deosebită. Tărmlul lui, măcar într-o parte, e încondeiat cu ghirlânzi de flori. Aleie, bănci, chioșcuri acoperite cu stuf, sub umbra ramurilor întinse, totul e transformat într-o plăcută ademenire spre recreație pentru bucureșteni.

A dispărut podul pe plute, periculos când era prea încărcat, despre care vorbește Odobescu.

Azi drumul pe lac îl faci cu o luntre cu motor. Lopețile nu mai produc curcubeie în picăturile de apă, alunecate din vârful lor ca niște perle, în bătaia soarelui. Se câștigă vreme, dar farmecul a dispărut.

S'a dus și tot ce mai rămăsese din măreția de odinioară a mănăstirii. Chiliile din jur ca și zidul de împrejmuire au dispărut. Urmele temelilor, tot mai acoperite de burueni, doar le arată locul.

Biserica stă singuratică în izlazul gol din jur, în tovărășia turnului, mai la o parte, mâncat de vreme. Când sună clopotele, plângător se revarsă peste lac amintirea vremurilor apuse: zile de strălucire cu pompă domnească sau de reculegere și rugă, ca ale lui Antim Ivireanu, înțelegător al mării meniri ce o are un conducător de suflete.

Biserica, refăcută în parte la începutul veacului al 19-lea, păstrează încă neatinsă arhitectura primitivă în stilul celor dela Athos.

Patru stâlpi masivi, rotunzi, susțin înlăuntru bolta centrală, largă, deasupra căreia se ridică turnul bine proporționat cu ferestre lungi și înguste. Alți stâlpi octogoni se înalță în frumosul pătrat, în care intri prin o ușiță mică, față de clădirea întreagă. Stâlpii aceștia rar întâlniți la alte biserici, deși micșorează spațiul lăuntric al bisericii, îi dau totuși un aer de măreție.

Nu se știe cine a zidit biserica. S'a păstrat legenda că e înălțată de Vlad-Țepeș. Cercetările mai noi au dovedit însă că ar fi fost reînnoită pe vremea lui Mircea Ciobanul (1540); ar dată deci mai de demult. Pe zidul din dreapta sunt zugrăvite chipurile lui Mircea Ciobanul și a vestitei Doamna Chiajna cu cei 4 copii ai lor: Petru, Neagoe, Milița și Teodor.

De altfel picturile sunt încă bine păstrate, cele mai multe din veacul al 16-lea. Unele cum e Presentarea Sf. Fecioare în templu, de o gingașie de linie și culori, care spun măestria artistului ce le-a pictat.

Pantocratorul din fundul boltei naosului, ca un abur din vechea pictură și ca un semn al veșniciei, ține evanghelia într-o mână, cu cealaltă binecuvântând.

Zac sub pietre cu inscripțiuni trupuri de boeri morți pentru patrie sau victimele crudului domnitor Mircea Ciobanul. Vremuri de aspre vifore care țineau țara într-o neconținută înfrigurare. Jalea se răspândea în familii după bănuiala sau capriciile domnului, care în mânia de o clipă făcea să se rostogolească capetele boerilor, cum tai cu bățul florile de ciulini de pe marginea drumului.

Pe lângă amintirea acestor vremuri tulburi și nesigure, Snagovul amintește însă și de o perioadă prosperă, când în cadrul chiliilor azi rase de pe fața pământului, mintea limpede a egumenului Antim din Iviria, „georgian de nean“, făcuse din mănăstire un centru de răspândire al cărților religioase și al scrierilor menite să reverse dragul cetitului și în păturile largi ale mulțimii. De cum a fost ales Mitropolit („mitropolia n'am luat-o nici cu sila, nici cu mite, nici cu rugăciuni“), și a părăsit Mănăstirea Snagovului, aceasta cade în liniște tot mai adâncă și în ruină.

Acum tot mai rar se aud clopotele. Unde a îngenunchiat plină de durere Marga soția lui Dragomir Postelnicul, la căpătâiul feciorilor ei omorîți de cruzimea unui domnitor hain; unde soția bătrânului Postelnic Constantin Cantacuzino, omorât din porunca altui domnitor, Grigore Ghica, își jălea soțul, azi pășesc nepăsători, lipsiți de înțelegerea furtunoaselor vremuri, cei care după veselia unei mese copioase, fac preumblări pe lac, poposând o clipă în lăuntru bisericii tot mai pustii.

Numai când se lasă soarele cătră asfințit o învâluie în conul de raze aurii, scoțând în relief colonetele din chenarul ferestrelor înguste ale turnului principal, cărămizele dințate din arcurile rândului de sus al firidelor, ca și cele așezate în șiruri strânse de jur-împrejurul clădirii.

Liniștea completă se lasă asupra apei și a mănăstirii din mijlocul ei.

I. Simionescu
Profesor universitar

„OASTEA DOMNULUI” ȘI BISERICA

Este oare îndreptățită, în vreun fel, părerea criticanților noștri că „Oastea Domnului” este o „biseriță în biserică”? Sau că își ia asupra-și, pentru azi, ori mai târziu, ¹⁾ calea unei abateri din făgașul apostolic și sobornicesc? ²⁾

Ce vom spune noi cari, din mila lui Dumnezeu, tocmai de când am cunoscut ostășia duhovnicească, am iubit cu adevărat Biserica? Au nu eram noi aceia care treceam odinioară pe lângă biserică întocmai ca pe lângă orice zid? Și nu eram noi niște mecanici închinători ca și țăranul care trece pe lângă biserică, cu carul său cu boi, făcând semnul crucii din obișnuință și înjurând boii de cruce? Au nu mergeam noi și altă dată la biserică dar fără a cunoaște „darurile pe care ea le administrează spre întărirea și mântuirea sufletelor”? ³⁾ Nu aprindeam noi lumânări fără a înțelege frumusețea evanghelică a acestui simbol? Nu asistăm și noi la Sfânta Leturghie fără a înțelege ca acolo slujeau însuși Ingerii alături de preoți? Și nu împlineam noi poruncile bisericii fără a face mai întâi „dreptatea, mila și credincioșia”? ⁴⁾

A venit o zi, pe care noi o socotim binecuvântată între toate, când am cunoscut cu inima că „Domnul locuște în biserică” ⁵⁾ și de atunci steagul de pe turnul bisericii ne-a grăit cu apăs că Regele e acasă. Am înțeles atunci cântarea heruvicului în ce privește păcatul cu „grija cea lumească” pe care niciodată mai înainte nu o lepădasem deplin trecând pragul bisericii.

A fost o vreme, o lungă și dureroasă vreme, de care n’am mai vrea să ne aducem aminte, când eram ca și creștinii din vremea Sf. Ioan Gură de Aur, „foarte puțin respectuoși și foarte distrați”, venind la biserică „pentru întâlnire”, „pentru că e mai răcoare”, „pentru vre-o afacere”, „flecărind într’una”, „peste an foarte puțini, iar la Paști, la Rusalii, la Crăciun, bisericile

gemeau”, „fără a sta până la sfârșitul slujbei” și mai ales „fugind de predică” ⁶⁾.

A venit o zi când, luminați asupra Casei lui Dumnezeu care este „biserica Dumnezeului celui viu, stâlpul și temelie adevărului” (I Tim. 3, 15), ne-a săgetat și pe noi cuvântul marelui dascăl al bisericii: „ce rușine, zicea Sf. Ioan Hristostom din anvon, când vi se cetesc poruncile împărătești, n’ăți îndrăzni să suflați un cuvânt, ori să faceți o mișcare căci ați fi vinovați de les-Majestate (cea mai mare necuviință la adresa capetelor încoronate)! Și nu vă temeți a cădea într’o primejdie mai gravă lipsind dela respectul datorat cuvântului lui Dumnezeu”! ⁷⁾

„Oastea Domnului” a pus, pentru întâia dată, în inima noastră, *vie*, înțelegerea pentru „corabia” mântuirii, pentru „lacul Siloamului”, pentru „hanul samarineanului milostiv”, pentru „teascul din vie”. — Ea a fost și este pentru noi cea mai deslușită trâmbiță de chemare la Hristos și la biserică. Și o punte de trecere dela cântările și petrecerile lumii la petrecerile duhovnicești, la cântările bisericii. Ea nu cheamă la ea, pentru ea, ci la biserică, *pentru Hristos!*

Ea nu are în ea însăși daruri de mântuire, pe care Hristos le-a așezat prin Duhul său cel Sfânt în Biserică. Creștinilor, părtași ai „Oastei Domnului”, nu li stau la îndemână alte daruri mântuitoare, ci ei, trezindu-se din nepăsarea în care au hălăduit, aleargă cu sete la „cazarma” în care se învață teoria și practica de luptători” ⁸⁾. Ei au încetat de a mai fi pietre moarte în clădirea bisericii, ci se vor face — pietre vii.

„Ostașii” au încetat cu încredințarea lui „așa am apucat”, ci înțeleg a face parte din biserică *vie*, luptătoare, contra răutăților și păcatelor, stând ei înșiși mărturie, în orice caz silindu-se neconținut a sta, în liniile întâi de luptă contra ticăloșiei care a moleșit îngrozitor vieța noastră duhovnicească. — Este această râvnă sfântă — o erezie? Este această sete de vieță duhovnicească o crimă? Zice Părintele Grigore (Gala Galaction) „Vieța noastră bisericăscă

1) Un distins profesor de învățătură bisericăscă găsea că Oastea Domnului este azi o mișcare misionară foarte bună. Se temea însă de ce se va întâmpla cu dânsa peste 200 de ani.

2) Noi mărturisim cu adâncă încredințare „una sfântă sobornicească și apostolică biserică”.

3) Pr. Iosif Trifa: Intrați în Oastea Domnului, capitolul Biserica Domnului Iisus.

4) Matei 23, 23.

5) Matei 23,21; Psalm 63, 2.

6) Vezi aceste mărturisiri istorice în cartea menționată de noi: Sf. Ioan Hristostom de Aimé Puech, pag. 109—111.

7) Vezi omiliile 5, 6, 20 către creștinii din Antiohia; omilia 29 comentariu la Faptele Apostolilor și omilia 36 la Epistola 1 către Corinteni.

8) Vezi cartea cu Oastea Domnului, ed. I, pag. 42.

seamănă prea mult cu pâraele care curg vara când n'a mai ploat de multă vreme. Ne miră când vedem azi pe albia uscată un torent ivit de nu știm unde. Nedumerirea ce stăpânește azi în unele cugete preoțești și laice, în privința „Oastei Domnului“, poate să se înduplece și să se liniștească. Sus în Libanul cel duhovnicesc, Dumnezeu păstrează tainice izvoare, pentru noi păcătorii“? 9).

Ostașii au ajuns, prin adâncire în Scripturi și prin scufundare în „Viețile sfinților“, — cari sunt adevărați luptători model—să vadă că biserica n'a fost făcută să fie o corabie ce stă veșnic în port ci una care stă în port numai cât tre-bue, rostul ei fiind să vâslească pe valurile vieții, scăpând sufletele dela înec și ducându-le la limanul cel bun. Cuvintele Domnului: „Mergând, învățați“¹⁰⁾, sunt o poruncă și în acelaș timp o busolă a corăbiei care umblă pe Mare.

„Oastea Domnului“ trezindu-se din „somnul cel de moarte“, la chemarea unui umil vas al Domnului, pe care noi l-am numit „gornistul de la Sibiu“, a înțeles că nu mai merge cu vieața de lâncheală de până acum. Nici cu creștinismul pur și simplu de praznice¹¹⁾. Ceeace împiedica pe păgânii din vremea Sfântului Ioan Gură de Aur să devină creștini era tocmai „nepotrivirea isbitoare dintre învățătura creștină și vieața creștină“. Adică întocmai ca azi. Creștinii tăgăduesc cu vieața lor pe Hristos. In tot ce fac ei sunt *nu mărturisitori ci lepădători ai învățăturii sfinte*. Ei nu pun apăs pe jertfa lui Iisus: adică pe ceea ce are mai scump Biserica!

Sf. Ioan Hristostom muștra deci pe creștini căci erau pricină de sminteală pentru păgâni, spunându-le: „știți de ce nu vor păgânii să creadă? Pentrucă ei ne cer să dovedim învățătura cu fapta. Iar voi trădați misiunea pe care v'a dat-o Hristos de a fi sarea pământului. — Veți fi osândiți că ați fost sare care și-a pierdut gustul de a sara¹²⁾. Neconțin Marele dascăl avea acest cuvânt: „fără practica zilnică a credinței“ este o zădărnice creștinismul! Grăind

marilor proprietari cari introduceau printre țărani moleșeala vieții de oraș, el îi îndemna să facă biserică pe moșia lor, să nu rămână moșie fără biserică¹³⁾, muștrându-i că pentru împăratul ar fi gata să facă, la cerere, îndată, o casă. — Fiindu-i foarte dragi țărani — și toți cei umili — el striga din anvon, către acești proprietari de pământuri: „*cercați să aduceți pe țărani la credință, dacă sunt încă păgâni; la practica virtuților creștine dacă sunt de ai noștri*“¹⁴⁾

Sf. Ioan Hrisostom, prin învățătura lui în contra femeilor lumești, contra fecioarelor și văduvelor consacrate lui Dumnezeu dar cu *tendinți de cochetărie*¹⁵⁾, ni este inspirator în ce privește venirea la biserică și purtarea în vieața a „ostașelor Domnului“. Ele nu pot suferi necuviința buzelor vopsite care se apropie de Sf. Potir. Nu pot suferi înfățișarea necuviincioasă. Nu pot suferi luxul. Sf. Ioan Gură de Aur a atacat această plagă cu o autoritate fără egal, muștrând chiar pe împărăteasă pentru acest viciu¹⁶⁾.

„Oastea Domnului“ privește neconțin la idealul pentru care a luptat marele dascăl al Bisericii și pe care nimic nu-l înspăimânta mai mult decât constatarea că „lumea devenită creștină rămăsese lume“. El avea ochii țintă spre biserica ideală: cea din ziua Cincizecimii când „era una sufletul și inima lor“. (Fapt. Apostolilor II, 41-47; 4, 34). El dorea să vadă din nou „comunitatea sfinților în biserici ce se nășteau în lerasilimul sub limbile de foc“¹⁷⁾.

„Oastea Domnului“, aprinzând neconțin, în candelabru Bisericii¹⁸⁾ lumini stinse, prin chemarea la trăirea lui Hristos, sub lumina Evangheliei, nu este o „biserica nouă“ și mai puțin o abatere dela fâgașul cel din veac — de vreme ce a adus și aduce în sânul Bisericii mii de rătași și nepăsători care o părăsise ca niște fii vitregi — ci o falangă de voluntari care au părășie mai strânsă cu tot depozitul sacru al Bisericii, cu învățătura, cu sfințenia și cu activismul ei.

I. Gr. Opreșanu

9) Ziarul „Curentul“, reprodus în „Oastea Domnului“ 5/933.

10) Matei 28, 19—20.

11) Este un păgânism de cea mai tristă speță: venirea creștinilor la Paști, tulburând slujba precum și obiceiurile dela Hramuri, cu butoaie de vin lângă biserică, și cu chefuri. Oastea este protivnică acestui înjicator obicei.

12) Omilia 12, Comentar asupra Evangheliei după Matei.

13) Omilia 18, Comentar asupra Faptelor Apostolilor.

14) Aceiași omilie.

15) Aimé Puech, cartea menționată mai înainte, pag. 126—127.

16) Aceiași lucrare, pag. 160.

17) Aimé Puech, cartea menționată mai înainte, pagina 197.

18) Expresiune fericită a Păr. Iosif Trifa.

CE MIJLOC SĂ INTREBUINȚEZE PREOTUL CATEHET,

PENTRU ADUCEREA ELEVILOR REGULAT LA BISERICĂ ÎN DUMINICI ȘI SĂRBĂTORI,
PENTRU PARTICIPAREA LOR ACTIVĂ LA SLUJBE, EXECUTÂND CÂNTĂRILE
LITURGICE ȘI PENTRU ÎNRĂURIREA LOR ÎN SENS EDUCATIV CREȘTIN ¹⁾

Subiectul nu specifică dacă e vorba de elevii școalelor primare sau secundare, ori de toți la un loc, totuși, se înțelege că se referă la toți elevii, mici și mari. Mijloacele ar putea diferi întrucâtva, mai ales aplicarea lor, după vârstă și împrejurări. Deaceia e bine să hotărîm dela început, pe cari îi avem în vedere. Pentrucă între noi n'ar fi decât 2-3 pe care să-i intereseze de o potrivă elevii de curs primar și secundar, ne vom mărgini la indicarea mijloacelor și aplicarea lor numai la copiii cursului primar.

1) *Să-și asigure concursul activ și binevoitor al învățătorului.* Nu numai pentru a contribui și el cu exemplul, ceiace înseamnă foarte mult pentru copil, dar și pentru păstrarea bunei rândueli în biserică și grija adusului la slujbă a fiecărei clase. Apoi, învățătorul fiind convins de importanța frecventării slujbelor de către copii, nu se va manifesta niciodată ostil preotului sau bisericii, direct ori prin aluzii, față de copii. Deci să nu fie protivnic ori indiferent, ci mâna dreaptă a preotului. Spre aceasta, preotul să facă așa fel, încât să-i câștige stima și prietenia.

2) *Concursul părinților.* Firește, aceștia nu sunt contra mersului copiilor la biserică, dar nici nu-i trimet. E ceva în afară de preocuparea lor, trebuiesc deci scoși din pasivitate. În deosebi mamele, că a lor este datoria să-i gătească și trimeată la biserică. Copilul singur e posibil să uite, ori să nu aibă hainele curate. Mama să îngrijească de toate. Cu nici un chip să nu-l trimeată cu vaca ori cu bobocii în sărbători, dimineața. Tuturor mamelor ce vin la spovedit, preotul să le dea canon între altele trimiterea copiilor la biserică și respectarea sărbătorilor, pentru ei. Tot mamele să-i întrebe întorși acasă, ce au văzut și auzit la biserică.

3) *Preotul personal, să unească bunătatea cu autoritatea.* Să se arate bun în toate ocaziile cu copiii și părintesc. Să le câștige iubirea respectuoasă. Mici daruri ar contribui

foarte mult la aceasta: ex. bomboane, colivă dela biserică, etc. Să uzeze de autoritate când îi cheamă la biserică. Chemarea să nu lase copilului impresia că este o rugăminte dela care se poate exchiva, ci o poruncă de care trebuie să asculte. Copilului îi place să se supună. Preotul nu se roagă de copii, ci le poruncește autoritar și părintește. Să cercezeze, când a chemat spre ex. o clasă, cine a lipsit și din ce pricină, iar dacă absența nu e temeinic motivată, îl poate muștra ori altfel să-l facă a-și simți abaterea. Să-i întrebe ce au observat la biserică, ce s'a cetit etc. pentru a afla dacă au fost atenți. Controlul, exercitat blând, nu polițieneste, este necesar și eficace. Să se facă deci uz de el. Altfel, copiii i-i închipuiesc că nu ne interesează și neglijează. Nu trebuie lăsată sarcina pe umerii altora (părinți sau învățători), ci preotul să fie începutul și sfârșitul acestei griji, de îndemn pentru biserică. Ceilalți sunt doar a-utoare, care dacă lipsesc, preotul singur să le înlocuiască cu succes. El este motorul care pune în mișcare totul, iar succesul lui depinde, repet, de cum va ști să îmbine în purtarea și persoana sa bunătatea (iubirea) cu autoritatea.

4) *Nu este practic, nici posibil, a aduce toate clasele, în toate sărbătorile.* N'ar avea loc în biserică și ar fi o povară pentru copil. În fiecare sărbătoare, să nu lipsească o clasă dela biserică. Astfel le vine rândul mai rar, iar școala e nelipsită dela biserică.

5) Știut este, că copilul nu-și poate menține voluntar atenția trează asupra aceluiași obiect, mult timp, iar dacă nu este atent în biserică, aproape zadarnic stă acolo. Ținând seamă de aceasta, nu trebuiesc aduși decât la începutul Sf. Liturghii, și slujba apoi nu trebuie lungită. Să se cânte răspunsurile mai scurt, ca să rămână timp și pentru predică. Predica să nu excludă pe copil. Orice text s'ar interpreta, orice subiect, poate fi făcut, întrucâtva măcar, inteligibil și copii-

1) Referat asupra subiectului practic la conferințele preoțești județene, 1934.

lor. Decât o predică accesibilă numai celor maturi, este de preferat una specială pentru copii, pe care și cei în vârstă o vor asculta cu plăcere. Nu este ușor a vorbi copiilor. Vocabularul, fraza, figurile, să le fie pe înțeles. Uneori, noi preoții, ne facem greu înțeleși de cei mari, deci toată grija, când vorbim, este că pentru ascultători, totdeauna timpul pare mai lung, fiindcă sunt pasivi. De aici plictiseală. Prin urmare, peste o a-nume măsură să nu se treacă, nici în slujbă, nici în predică.

6) Pentru a găsi de ce să-și prindă atenția, e bine să li se explice la școală sensul Sf. Liturghii și talmăci momentele principale. Să aibă fiecare copil în minte schema slujbei spre a ști ce ascultă, ce urmează. Ca o verificare a celor învățate în clasă, elevul va urmări desfășurarea oficiului, deci va fi atent. Mai mult încă, dacă va ști că va fi întrebat ce a observat.

7) Cei buni la cetire, să fie puși pe rând, a ceti în biserică din cazanie ori vreo carte de predici, cât preotul se împărtășește, dar spre a nu fi expus la greșeli, să i se dea din vreme cartea să-și învețe cetitul. Deasemenea să spună Crezul și Tatăl nostru, tot pe rând.

8) Mici îndatoriri de paracliser, (cadelnița, sfeșnicul, lumânarea) pot fi îndeplinite de cei îndemânateci, după ce au fost instruiți spre a nu pricinui turburarea atenției prin vreo stângăcie. Lucrul acesta nu-l pot săvârși toți, așa dar, din fiecare clasă să fie aleși cei pricepuți (2-3) cari să-l îndeplinească.

9) Corul bisericesc, pe o voce sau două, să nu lipsească delă nici o școală. Pot fi aleși cei cu voce bună, dar pot fi învățați și toți, a da răspunsurile. Cl. I și II-a cu urechea și vocea încă neformată, ar fi greu de învățat melodiile nefamiliare lor, deaceia să se organizeze corul cu cl. III și IV.

Dacă învățătorul este pregătit și are tragere de inimă, îi poate învăța el, dacă nu, preotul trebuie să-i învețe. Ar fi un vot de blam ce și l-ar da singur, a spune că nefiind muzicant nu poate pregăti un cor pe o voce. Ar fi scuza rușinoasă, a lipsei de bunăvoință. Mai greu de rezolvat, este cine îl dirijează când învățătorul nu știe, ceiace este rar, Cântărețul, dacă se pricepe, alt fel învățătorul sau altă persoană. Ca și clasele, nici corul n'ar putea fi adus în toate sărbătorile,

fără excepție, când este unul pe școală, ci la 2-3 sărbători odată.

10) În toate cele expuse, ca o idee generală, elevul nu trebuie să rămână cu impresia că sf. Liturghie este un divertisment, ceva ca participarea ori asistarea la un joc sau serbare, ceva deplin înțeles și simțit de el, ci să-și păstreze caracterul solemn, sfânt și tainic. Sf. Liturghie este un mister și mister să rămână pentru copil. Decât, din dorința de a-i face totul plăcut și înțeles, a banaliza sensul slujbei în sufletul copilului, mai bine a o păstra ca o taină peste puterea lui de pricepere. Să știe că a o asculta este o datorie pentru orice creștin, și să-i simtă fiorul cu inima, unde priceperea nu l-a ajutat. Dacă slujba reușește a-l impresiona a-l fascina, ca o muzică neînțeleasă dar mișcătoare, este destul. Așa dar, peste tot sfîntenia slujbei să nu fie știrbită cu nimic și pentru nimic.

11) E probabil ca în unele parohii, copiii să nu poată fi aduși la biserică toată iarna, din pricina frigului sau a lipsei de îmbrăcăminte. În cazul acesta, preotul să officieze săptămânal la școală, în înțelegere cu învățătorul, spre ex. Vinerea, după ora 4, un acatist sau paraclis. Nu știu alt serviciu, care s'ar putea oficia la școală. În felul acesta, elevul n'ar întrerupe o iarnă întreagă cu cele ale bisericii. A propus, la prima sesiune, un frate preot (Iacobescu) sfeștania la școală la fiecare zi 1. O idee bună și ușor de aplicat. De aici, copiii deveniți mari, vor cere sfeștania și acasă, căci au cam uitat-o creștinii noștri. Se vorbește de slujbe speciale pentru tineret. Personal, încă nu am aflat cari ar fi acestea. E vorba să se creeze vre-un nou oficiu, ori din cele existente să se aleagă și acomodeze unul. Las întrebarea deschisă, fraților voastre, să răspundeți și s'o lămurim.

12) Spoveditul și împărtășitul tuturor copiilor, la Crăciun și Paști. Nu spovedirea în grup, nici pentru cei din cl. I, ci individual. Chiar dacă cei mai mici nu-i prea înțeleg rostul, totuși, chemând pe fiecare în parte, îl impresionează și se obișnuiește de acum, cu seriozitatea acestei taine. Preotul, care mai cunoaște pe fiecare copil de acasă și din școală, să întrebe pe fiecare numai ce știe că a făcut, spre a nu-i băga în cap rele necunoscute de el. Apoi, spoveditul la copil

ca și la omul vârstnic, nu trebuie să fie doar o chestionare rece, ci în deosebi un prilej de sfătuire părintească. Va avea în vedere mai ales viitorul, cele trecute fiind motiv de învățatură preventivă. Nu strică a da canon și copiilor, frecventarea bisericii pe un anumit timp. Împărtășitul numai în biserică, la Crăciun ca și la Paști, a tuturor elevilor. Cu ocazia împărtășitului, le poate arăta rostul asistării la Sf. Liturghie a creștinilor, pe înțelesul lor. Copiii să fie pătrunși de însemnătatea împărtășitului.

Scurt și sec înșiruite, cam aceasta ar fi de spus despre subiectul dat, zis practic. Mai mult, nu știu ce s'ar putea spune, afară de mici adăogiri explicative la punctele menționate. Desigur, nu se poate stabili un plan fix ca un calapod, aplicabil în întregime și perfect, adecuat tuturor parohiilor, ci fiecare din noi îl acomodează în parte sau în întregime, stărilor locale. Ceiace interesează, este ca cele spuse ori știute să devină practice, fapte, căci noi aici, dezbatem teoretic o chestiune practică, iar practică, în adevăratul sens al cuvântului, rămâne să o facem fiecare acasă la sine, cu posibilitățile ce le va avea. Deaceia și socotesc eu, că înfăptuirea acestui subiect nu are nevoie atât de plan îndrumător ori dreaptă jalonare, cât mai ales de voința perseverentă și simpatie stă-

ruitor realizatoare. Când izvorul vrea să iasă din pământ la lumină, crapă piatra. Dacă preotul va avea drag de lucrul acesta, singur își va croi planul și mijloacele de realizare. O trecere în faptă a unui gând bun mediocru chiar, valorează cât multe idei geniale dar sterpe, și idei în cap avem toți, mai multe decât fapte împlinite. Subiectul nostru, se cere împlinit. Socotesc chiar o jignire pentru orice frate preot, a-l socoti că n'ar ști cum să procedeze față de elevi spre a-i îmbiserici, deci o tratare a subiectului înaintea frățiilor voastre, este împlinirea unei obligații, nu însă și constatarea, că între știință și faptă, este distanța dintre cer și pământ, pe care nu o putem umple, după cum nu putem intra nici în raiu, decât grămădind fapte. În privința aceasta, subiectul va rămâne deschis, până când le vom vedea cu ochii. A spune mai mult despre faptă nu e cum, decât săvârșirea ei sub ochii spectatorilor, în felul unei experiențe de laborator, ceiace acum și aci, nu putem.

Fapta, e o floare. Rădăcina și tulpina ei sunt dragostea și voința. Cercetați-vă și frățiile voastre dacă aveți în inimă această tulpină și rădăcină, și apoi să rugăm pe Dumnezeu a le împodobi cu floarea.

Preotul D. ROȘCULEȚ-Găești.

DE CE SARBATORIM ZIUA DUMINICII ȘI NU A SARBETEI¹⁾

După ce aproape 20 de veacuri am sărbătorit ziua Duminecii, cu drept cuvânt ni se pare ciudată această întrebare: Pentru noi creștinii este ceva firesc să ținem Dumineca și dacă cineva, acum, ne acuză că am înlocuit Sâmbăta cu Dumineca, mi se pare, că ar fi deopotrivă cu acuzațiunea: de ce am înlocuit pe Moisi cu Iisus Hristos? Căci pentru noi sărbătorirea Duminecii este atât de strâns legată de Mântuitorul Hristos, că nu poate exista una fără Celalt, după cum Sâmbăta este legată strâns de Moisi și soarta poporului evreu.

A pune Sâmbăta față în față cu Dumineca, este a pune Vechiul Testament în fața Noului Testament.

Rostul Vechiului Testament a fost de a fi pregătitor venirii Mântuitorului „Legea, a fost

adăogată din pricina călcărilor de lege, până când avea să vină sămânța, căreia îi fusese făcută făgăduința...” (Galat. III, 19). El este îndrumătorul către mântuire „legea ne-a fost nouă un învățător spre Hristos, ca să ne îndreptăm prin credință. Iar dacă a venit credința, nu mai sântem sub învățător” (Gal. III. 24-25).

Așa dar, timpul Vechiului Testament este trecător și condiționat de venirea Mântuitorului. Și atunci, „dacă este cineva în Hristos: este faptură nouă; cele vechi (adică Vechiul Așezământ), au trecut; iată, s'au făcut noi” (II Cor., V. 17).

Insuși Mântuitorul arată sfârșitul vremii Vechiului Testament prin venirea Sa, când spune: „Nimeni nu pune, la haină veche, petec dintr'o bucată nouă, căci plinitura aceasta trage din

1) Conferință rostită la conferințele generale pastorale din Iunie 1934.

haină și se face o ruptură și mai rea. Nici nu pun oamenii vin nou în burdufuri vechi, almintrelea burdufurile crapă: vinul se varsă și burdufurile se nimicesc; ci pun vin nou în burdufuri nouă și amândouă se păstrează împreună“ (Matei IX, 16-17).

„Hristos este sfârșitul legii“ spune Sf. Ap. Pavel (Rom. X, 4). „Tot astfel, frații mei, prin trupul lui Hristos, și voi ați murit în ce privește Legea, ca să fiți ai altuia, adică ai Celui ce a înviat din morți; și această, ca să aducem roadă pentru Dumnezeu“ (Rom. VII, 4).

Vechiul Testament este un așezământ național evreesc. Iehova, conduce pe Evrei potrivit legământului, și le dă biruință asupra tuturor celorlalte neamuri, și nu-i pedepsește decât pentru rătăcirea lor. Amestecul Evreilor cu alte popoare nu este permis; dimpotrivă li se ordonă să suprimă pe orice străin ce le-ar sta în cale. (Deut. VII, 1-6). Este un Dumnezeu răzbunător, care amenință cu nimicirea, aprinzându-se de mânie, în caz de neascultare. (Deut. VI, 15).

Legea cea veche, s'a plinit ivindu-se prin Mântuitorul Hristos.

„Ați auzit că s'a zis celor din vechime: să nu ucizi... dar eu zic vouă că oricine se mânie împotriva fratelui său vinovat va fi dat judecății. (Matei V, 21...) S'a zis: să nu preacurvești. Dar Eu vă spun că oricine se uită la o femeie, pof-tind-o, a și preacurvit cu ea în inima lui“ (V. 27-28). Toți oamenii, fără deosebire de neam și limbă sunt fiii lui Dumnezeu: „Nu mai este Iudeu, nici Elin; nu mai este rob nici slobod; nu mai este parte bărbătească și parte femeiască, pentru că voi toți una sunteți, întru Iisus (Galat. III, 28). In parabola Samarineanului milos, ne arată că mila nu are hotar; nici preotul, nici levitul, ci numai Samarineanul este aproapele celui căzut în tâlhari, căci a avut milă de el.

Aceasta era ce se vestise prin profetul Osia „milă voesc, nu jertfă“ (VI, 6).

Dumnezeul Noului Testament este Dumnezeul iubirii, al iubirii dusă până la jertfă. „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca vieața lui să și-o pue pentru prieteni“ (Ioan V, 13). „Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-se blestem pentru noi...“ (Galat. III, 13). Jertfele sângeroase sunt înlăturate, înlocuindu-se cu Înșuși sângele Său, adus jertfă odată pentru totdeauna. „Christos venind arhieru bunătaților celor viitoare... a intrat o singură dată, în Sfânta Sfintelor, nu cu sânge de țapi și de viței, ci cu însuși sângele său și-a do-

bândit o veșnică răscumpărare. Căci dacă sângele țapilor și al taurilor și cenușa de junică, stropind pe cei spurcați îi sfințește spre curățirea trupului, cu cât mai mult sângele lui Hristos, care, prin Duhul veșnic, s'a adus lui Dumnezeu pe sine, jertfă fără de prihană, nu va curăți cugetul vostru de faptele cele moarte, ca să slujiți viului Dumnezeu. Și pentru aceasta el este mijlocitorul unui nou așezământ, ca, prin moartea petrecută spre răscumpărarea greșalelor de subt întâiul așezământ, cei chemați să ia făgăduința veșniciei moșteniri“ (Evrei IX, 11-15).

Amintind în treacăt raportul dintre Legea Vechiului Testament și cea a Noului Testament, putem trece să vedem care a fost rostul Sâmbetei Vechiului Testament pentru Evrei, și rostul Duminecii Noului Testament pentru noi creștinii.

Sabatul ca lege, în tot Vechiul Testament, este un așezământ curat evreesc, are un caracter special, necum general, cum susțin sectanții, spre a fi sabat veșnic. Dacă deschidem la Exod XX, 2, unde se începe enumerarea celor 10 porunci date pe Sinai, se vede că Dumnezeu se adresează popoorului evreu, căci în I-a poruncă scrie: „Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău, care te-a scos din țara Egiptului din casa robiei“. La Exod XXXI, 13, spune: „Vorbește copiilor lui Israil și spune-le: Să nu care cumva să nu țineți sabatele mele, căci acesta va fi între Mine și voi, și urmașii voștri, un semn după care se va cunoaște că Eu sunt Domnul care vă sfințesc. Iar mai departe în vers. 16 și 17, spune: „Copiii lui Israil să păzească Sabatul, prăsnuindu-l ei și urmașii lor, ca un legământ necurmat. Aceasta va fi între Mine și copiii lui Israil un semn veșnic!.. La Deut. V. 6, când Moise repetă legea dată de Dumnezeu pe Sinai, începe tot cu cuvintele dela Exod. XX, 2 și după ce în vers. 12, 13 și 14 repetă porunca referitoare la Sabat adaogă în vers 15: „Adu-ți aminte că și tu ai fost rob în țara Egiptului și Domnul Dumnezeuul tău, te-a scos din ea cu mână tare și cu braț înalt: de aceea ți-a poruncit Domnul Dumnezeuul tău, să ții ziua Sâmbetei“.

La Ezechil XX, 12-13, spune: „Le-am dat și sabatele Mele, să fie ca un semn între Mine și ei, pentru că să știe că Eu sunt Domnul care-i sfințesc. Dar casa lui Israil s'a răsvrătit împotriva Mea în pustie. N'au urmat legile Mele, ci au lepădat poruncile Mele... și mi-au pângărit peste măsură de mult Sabatele Mele“. Iar la

vers. 20, repetă: „Sfințiți Sabatele Mele, căci ele sunt un semn între Mine și voi, ca să știți că Eu sunt Domnul Dumnezeu vostru“. Înainte de darea Legii pe Sinai, nu găsim nici o poruncă prin care să se vadă că s'a ținut Sâmbăta, cum susțin sectanții. La aceasta se opune categoric citatul din Deut. V. 2-3: „Domnul Dumnezeu nostru, a încheiat cu noi un legământ la Horeb; nu cu părinții noștri a încheiat Domnul legământul acesta, ci cu noi, cari suntem toți vii astăzi aci“.

Sabatul s'a dat deci Evreilor pe Sinai ca semn, ca legământ, între ei și Dumnezeu, și-l serbează până în ziua de astăzi în amintirea scoaterii lor din Egipt.

Trecând la Noul Testament găsim și aci vorba de Sâmbăta. Și e foarte natural, deoarece este în uz la Evrei de a o serba. Insuși Mântuitorul — care se supusese prescripțiilor legii iudaice tăindu-se împrejur — trebuia să respecte Sâmbăta ca iudeu, după cum respecta paștele și sărbătorile evreești până la înlăturarea legii lui Moisi prin jertfa de pe cruce. Și Sf. Apostoli tot în acest fel țin Sâmbăta.

Ceea ce este ciudat însă, este faptul că deși Mântuitorul ținea Sâmbăta, aproape cele mai multe ciocniri le are cu Fariseii, sunt pe chestiunea Sâmbetei. Ceva mai mult, căutau să-l omoare (Ioan V, 16-18). Felul în care Mântuitorul ține Sâmbăta este cu totul deosebit de al Evreilor din vremea aceia; este mai mult o călcare decât o sărbătorire. Căci de și s'ar părea că ține Sâmbăta prin faptul că în această zi merge la sinagogă, totuși scopul principal este propovăduirea învățaturii sale norodului adunat aci.

Prin urmare Sâmbăta este doar un prilej nimerit scopului Său. Incolo Mântuitorul în toate acțiunile sale calcă în mod sistematic Sâmbăta. Cele mai multe din minunile sale le face Sâmbăta, cu toate că după părerea Fariseilor nu era permis, după cum se vede din cuvintele mai marei sinagogii, când după ce Mântuitorul vindcă pe femeia gârbovă, într'o explozie de mânie zice: „Șase zile sunt întru care se cuvine a lucra; venind, deci întru acestea, faceți-vă sănătoși, dar nu în ziua Sâmbetei!“ (Luca XIII, 14). Ceva mai mult poruncește slăbănogului dela lacul Vitezda, să-și ridice patul. Aceasta era o călcare flagrantă a Sâmbetei și Iudeii protestează imediat: „Este zi de Sâmbăta și nu-ți este iertat să-ți iei patul“ (Ioan V, 8, 10). Oare Mân-

tutorul nu știa lucrul acesta, ce stă scris la Profetul Ieremia XVII, 21, 22? Oare nu știa Mântuitorul că Sâmbăta nu era îngăduit prin lege ca să umble prin holde și să smulgă spice? De ce o face cu ucenicii săi? (Exod 20, 17). Răspunsul îl dă însuși, la musturarea ce-i fac Fariseii: „Fiul Omului e Domn și al Sâmbetei“. (Matei XII, 8) și „Sâmbăta a fost făcută pentru om, și omul pentru Sâmbăta“ (Marcu II, 27). Prin aceasta trebuie să înțelegem că Mântuitorul Iisus Hristos — ca Dumnezeu — se socotește Stăpân peste Sâmbăta și deci liber de a ține Legea sau nu. Legea Sâmbetei ajunsese pentru Evrei o apăsare, o grijă necurmată de a nu o călca; exercita asupra lor o robie, ca o ființă străină. Mântuitorul liberează pe om de această tiranie, dându-i slobozenie de a face bine lui și semenilor săi. El îi dă un caracter spiritual Sâmbetei, față de caracterul ceremonial ce-l avea în Legea Vechiului Testament. Și atunci legea ceremonială căzând, cade dela sine și Sâmbăta cu jertfele sângeroase și opreliștele ei. Făcând parte din foiul vechiu, ce nu mai poate ținea vinul nou; din haina veche, la care nu se mai poate pune petec nou, se înlătură cu ele. Ori pe unde Mântuitorul amintește poruncile Vechiului Testament, porunca referitoare la Sâmbăta lipsește (Matei IV, 10; Luca IV 8; I Ioan V, 21; porunca I și II; Iacob V, 12; por. III; Matei XIX, 19; Efes. VI, 1-2; Colos III, 20-a V. por.; Matei XIX, 18; Romani XIII, 19, VII, 7; Efes. IV, 28-por. VI-X). Sâmbăta este lăsată la o parte pe tăcute.

Sf. Apostoli au păstrat aceeași atitudine ca și Mântuitorul față de Sâmbăta. Și ei vizitează sinagoga Sâmbăta, dar tot în scop de propagandă (Fapt. Ap. XIII; XIV, 43; XVI, 13; XVII, 2; XVIII, 4). Totuși într'o împrejurare au fost siliți să se pronunțe asupra Sâmbetei, dacă trebuie ținută sau nu. Iudaizanții turburaseră pe creștinii din Antiohia că creștinii veniți din păgâni, trebuie mai întâi să se taie împrejur și să țină legea.

Sf. Apostoli adunați la Ierusalim i-au contrazis pe aceia, trimițând cele hotărâte: „De oarece am auzit că unii dintre noi, fără să fi avut porunca noastră, venind (la voi) v'au turburat cu vorbele lor și au răstăcit sufletele voastre, zicând că trebuie să vă tăiați împrejur și să păziți legea. Noi am găsit cu cale, într'un gând fiind, să alegem bărbați și să-i trimitem la voi, împreună cu iubiții noștri Barnaba și Pavel (Oa-

meni cari și-au pus vieața lor pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos). Drept aceea, am trimis pe Iuda și pe Sila, cari vă vor spune și ei din gură aceleași lucruri. Căci Sfântul Duh și noi am găsit cu cale să nu vă mai împovăram cu nimic mai mult decât cu acestea de neapărată trebuință. Să vă feriți de cele jertfite idolorilor și de sânge și de carne de dobitoc sugrumat și de desfrânare. Păzindu-vă de acestea va fi bine de voi“ (Fapt. Ap. XV, 24-29).

Așa dar, legea cu Sâmbăta, ca și tăierea împrejur, nu mai trebuiesc ținute. Tot astfel Galațenilor, cari țineau și Sâmbăta, Sf. Ap. Pavel le scrie muștrându-i: „Acum însă după ce ați cunoscut pe Dumnezeu, mai vărtos după ce ați fost cunoscuți de Dumnezeu, cum vă întoarceți din nou la cele stihii slăbănoage și sărmene, căroro iarăși de isnoavă voiți să le slujiți? Țineți zile și luni și răstimpuri și sărbători și ani? Mă tem în privința voastră, să nu mă fi ostenit la voi zadarnic“. (Galat. IV, 9-11). Colosenilor le scrie limpede, că Sâmbăta nu mai trebuie ținută: „Nimeni, să nu vă bage vină pentru mâncare sau băutură sau cu privire la vreo sărbătoare, sau lună nouă sau sâmbătă, care sânt umbra celor viitoare, iar trupul al lui Hristos“. (Colos. II, 16-17). Iată dar, că Sâmbăta este numai o umbră a celor viitoare, care încetează odată cu împlinirea rânduelii prin Iisus Hristos.

Legea scrisă pe pietre — deci și Sâmbăta — s'a desființat ca ceva ce a avut un rost trecător, după cum se vede la II Corint. 3, 7, 11: „Iar dacă slujirea cea de moarte aducătoare, săpată în litere pe lespezi de piatră, s'a făcut întru slavă, așa încât fiii lui Israil nu puteau să-și ațintească ochii la fața lui Moise — din pricina slavei chipului său, măcar că trecătoare — cum nu va fi mai vărtos slujirea Duhului plină de slavă? Căci de a avut parte de mărire slujirea care aduce osânda, cu mult mai mult prisosește întru mărire slujirea care aduce dreptatea. Ba încă în privința aceasta, ce a fost slăvit odinioară, a fost fără de slavă, față în față cu această mărire covârșitoare. Iar dacă ce este trecător s'a săvârșit cu slavă, cu atât mai vărtos ce e netrecător rămânea-va întru slavă“. Acelaș lucru îl găsim la Romani X, 3-4. „Intru cât (Israiliții) n'au cunoscut neprihănirea, pe care o dă Dumnezeu, au căutat să-și pună înainte o neprihănire a lor înșiși, și nu s'au supus astfel neprihănirii pe care o dă Dumnezeu. Căci Hristos este sfârșitul Legii, pentru ca oricine crede în El, să poată căpăta neprihănirea“.

Creștinii au murit față de Legea lui Moisi prin trupul lui Hristos, după cum se vede din Romani VII, 4-6: „Tot astfel, frații mei, prin trupul lui Hristos, și voi ați murit în ce privește Legea, ca să fiți ai altuia, adică ai Celuice a înviat din morți; și aceasta ca să aducem roadă pentru Dumnezeu... acum, am fost izbăviți de Lege, și suntem morți față de Legea aceasta, care ne ținea robi, pentru ca să slujim lui Dumnezeu, într'un Duh nou, iar nu după vechea slovă“.

Așa dar, Sâmbăta este o sărbătoare curat evreiască, putem spune națională, de vreme ce prin ea se serbează ieșirea neamului evreesc din robia egipteană, după cum se vede din tot Vechiul Testament. Din Noul Testament este respinsă ca o umbră a celor trecătoare, ce nu-și mai are locul în făgăduința împlinită.

Și dacă Evreii erau obligați de Lege ca să țină Sâmbăta, doar pentru singurul fapt că în acea zi au fost izbăviți din Egipt, cu cât mai vărtos trebuie să ținem noi creștinii, ziua când am fost scoși, nu un singur popor, ci întreg neamul omenesc, din robia diavolului? Dacă izbăvirea dintr'o robie trecătoare s'a sărbătorit atâta timp, cu cât mai vărtos trebuie sărbătorită în veșnicie izbăvirea din robia veșnică a păcatului? Dacă izbăvirea dintr'o robie numai prin sacrificarea și stropirea cu sângele unui animal s'a sărbătorit, cu cât mai vărtos se cade a serba izbăvirea din robie veșnică prin sacrificiul de voie al Fiului lui Dumnezeu, jertfă sângeroasă și fără prihană? Dacă s'a serbat ziua în care s'a surpat puterea Egiptului, cu cât mai vărtos, ziua în care Hristos „a surpat pe cel ce are stăpânirea morții, adică pre diavolul și a izbăvit pre aceia, cari cu frica morții în toată vieața erau supuși robiei“ (Evrei II, 14-15)? Noi, creștinii sărbătorim ziua Domnului, Dumineca, ziua în care Hristos a înviat din morți, călcând moartea cu moartea Sa.

Încă din Vechiul Testament se profetește serbarea acestei zile. „Piatra pe care au lepădat-o zidarii, a ajuns să fie pusă în capul unghiului clădirii. Domnul a făcut lucru acesta: și este minunat în ochii noștri. Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim în ea!“ (Psalmi 118, 22-24): Isaia profetind venirea lui Mesia, profetește despre ziua lui de serbare: „Apoi o Odraslă va ieși din tulpina lui Ișai, și un vlăstar va da rădăcinile lui... In ziua aceia, Vlăstatul lui Ișai va fi ca un steag pentru popoare; neamurile se vor întoarce la El și slava

va fi locuința Lui“ (Isaia, XI, 1, 10). Ieremia profetește că Domnul va încheia un nou legământ — al Noului Testament, — într’o altă zi decât Sâmbăta, deci în ziua Duminecii: „Iată vin zile, zice Domnul, când voi face cu casa lui Israil și cu casa lui Iuda un legământ nou. Nu ca legământul pe care l-au încheiat cu părinții lor, în ziua când i-am apucat de mână, să-i scot din țara Egiptului, legământ pe care l-au călcat...“ (Ieremia XXXI, 31-32). Osia profetind încetarea Sâmbetei, profetește indirect înlocuirea ei cu Dumineca: „Voiu face să înceteze toate bucuriile ei, sărbătorile ei, lunile ei cele noi, Săbătele ei și toate praznicile ei (Osia II, 11).

Zaharia profetește că ziua învierii Domnului va fi pentru multe neamuri — adică pentru toate neamurile: „Multe neamuri se vor alipi de Domnul, în ziua aceea, și vor fi poporul Meu“ (Zaharia II, 11) și că toate nelegiuirile se vor șterge în ziua aceea: „într’o singură zi, voi înălțura nelegiuirea țării acesteia“ (III, 9). „Domnul, Dumnezeul lor, îi va scăpa în ziua aceea, ca pe turma poporului Său; căci ei sunt pietrele cununii împărătești, cari vor străluci în țara Sa (IX, 16). „In ziua aceea, se va deschide casei lui David și locuitorilor Ierusalimului un isvor, pentru păcat și necurăție“ (XIII, 1). Și Domnul va fi împărat peste tot pământul. In ziua aceea, Domnul va fi singurul Domn și Numele Lui, singurul Nume“ (XIV, 9).

Ceea ce s’a prezis în Psalmul 118, 24: Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne vedem într’ânsa, se împlinește în ziua învierii Domnului.

In această zi — I-a a săptămânii — când se lumina de ziuă, femeile mironosițe, venind să vadă mormântul, după ce le-a vorbit îngerul ce sta pe piatră, s’au întors — să vestească Ucenicilor — „cu frică — dar — și cu bucurie mare“.

Această bucurie s’a desăvârșit, căci întâmpinându-le Iisus, le-a zis: „Bucurați-vă! (Matei XXVIII, 1, 2, 8, 9). Tot în această zi (arătându-se Ucenicilor) se arată Mariei Magdalenei și cu câtă bucurie nu exprimă ea cuvântul: Rabuni“ după ce-L recunoaște. (Ioan XX, 16). Se arată apoi într’alt chip la doi dintre ucenicii Săi, ce mergeau la o țarină, și aceștia cu femeile vin să vestească ucenicilor (Marcu XVI, 12-13). Se arată lui Luca și Cleopa pe drum către Emmaus, le explică Scripturile cele ce erau pentru El, și stând împreună cu ei la masă, luând pâi-

nea a binecuvântat și frângând l-ea dat lor. După ce L-au cunoscut, și-au explicat bucuria aceea ce le încălzea inimile, când le vorbea pe cale. (Luca XXIV, 13-45).

Tot în această zi, intră prin ușile încuiate, la sf. Săi ucenici — dintre cari lipsea Toma — și după ce-i încredințează prin pipăire, că e Insuși în carne și oase și nu e Duh, ei erau cuprinși de o bucurie atâta de mare, că tot nu le venea să creadă, și Mântuitorul e nevoit să facă încă o probă, luând și mâncând înaintea lor. (Luca XXIV, 36-42).

Tot în această zi trimite pe apostoli să propoveduiască pocăința și iertarea păcatelor la toate neamurile.

A opta zi — prin urmare tot în I-a zi a săptămânii — intră din nou prin ușile încuiate la ucenicii Săi și încredințează și pe Toma despre învierea Sa. Cu câtă bucurie și credință nu exprimă Toma cuvintele: Domnul meu și Dumnezeuul meu! (Ioan XX, 26-28). Tot în prima zi a săptămânii — Duminică — se pogoară sf. Duh asupra sf. Apostoli în ziua Cincizecimii (după cum învață să se calculeze la Levitic XXIII, 15-16).

După învierea și înălțarea Domnului, această primă zi a săptămânii capătă o însemnătate deosebită pentru creștini. In această zi creștinii se adunau spre a săvârși sf. Cină, după cum se vede din Fapt. Ap. 20, 7, 11). In Ep. I Corint. XVI, 1, aflăm că sf. Ap. Pavel îndeamnă ca tot în această zi — la fiecare zi întâi a săptămânii — să se strângă ajutoare pentru săraci. Și e explicabil lucrul acesta deoarece creștinii în această zi se adunau pentru sf. Cină. La fel cum se face astăzi în bisericile noastre.

Și dacă am găsit până aci numai numele de „ziua I a săptămânii“ de sigur că creștinii începuseră să-i dea acestei zile un nume deosebit, anume de „ziua Domnului“ sau „Duminecă“, de vreme ce găsim la Apoc. Sf. Ioan I, 10, numită astfel.

„Fost-am răpit întru Duhul, în ziua Domnului...“ (ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ).

Expresiunea ἡ κυριακῇ ἡμέρᾳ = ziua Domnului, mai târziu simplificat în ἡ κυριακῇ = Duminică, începe să se întrebuințeze chiar din perioada Noului Testament. Felul cum întrebuințează Sf. Ev. Ioan această expresie, ne face să înțelegem că era o zi binecunoscută creștinilor și foarte întrebuințată în Biserică sub acest nume. Ce e drept, Dumineca nu ne este arătată ca

o concurență a Sâmbetei, ci ca o zi care-și ia însemnătatea ei proprie, fără a deposeda pe alta. De fapt, însă această deposedare există în act, fără să ni se spue în vorbe, fiindcă vedem că nu se mai face caz de Sâmbătă. Ea intră în perioada generală trecută, care a suferit desființarea, după cuvântul Apostolului Pavel: „Acum ne-am slobozit de lege, murind noi aceleia, întru care eram ținuți, ca să slujim întru înnoirea Duhului, iar nu întru vechitura slovei“ (Romani VII, 6) și în altă parte: „Schimbare se face poruncii care a fost mai înainte“ (Evrei VII, 18). Chiar din epoca Noului Testament, se vede precis procesul de disparițiune tăcută a Sâmbetei. Fără să se spue categoric: Nu mai țineți Sâmbăta, ci de acum țineți Dumineca!, se observă prea bine însă, că Sâmbăta dispăre, ca făcând parte dintr'un regim trecut. Nu mai este nimic s'o susție. Dimpotrivă, toate elementele concură pentru a o înlătura. Iisus Hristos n'o mai pune între poruncile care trebuiesc ținute, apostolii asemenea. Deci ea nu mai avea pe ce se sprijini, și de aceea pierе 1).

Deși sectanții susțin că adevărul nu stă decât în Sf. Scriptură și nu admit să li se aducă dovezi contrarii de ce susțin ei în afară de Ea, totuși în susținerea unor erori aleargă și ei în afară de Sf. Scriptură. Astfel, adventiștii de ziua șaptea în broșura lor: O scurtă expunere a principiilor comunității evanghelice, la pag. 24, face apel la Istorie ca să-și susțină eroarea că Dumineca este introdusă de Constantin-cel-Mare, în cinstea zeului Soare.

De aceea și noi vom face apel la scrierile și documentele din vremea Părinților Apostolici, a căror existență istorică și autenticitate a fost pe deplin stabilită de atâtea competențe în materie.

Sf. Barnaba a luat parte la sinodul apostolic din Ierusalim, tovarășul de drum al sf. Ap. Pavel în I-a călătorie, trecut de mulți în rândul celor 12 apostoli, ne-a lăsat o scriere, scrisă între anii 70-76. După ce face generalizări asupra legii vechi, în paragr. 15 (pornind dela) combate Sâmbăta și sfârșește comentând citatul din Isaia I, 18: „Lunile cele nouă ale voastre și Sâmbetele nu le sufăr“. Vedeți, cum zice: Nu sâmbetele de acum îmi sunt plăcute, ci aceea, pe care am așezat-o, în care mă voi odihni de

toate și pe care o voi face începutul zilei a opta, adică începutul unei alte lumi. Pentru aceasta și serbăm noi ziua a opta ca sărbătoare de bucurie, în care și Iisus a înviat din morți și după ce s'a arătat, s'a înălțat la ceruri“. Ne arată dar și motivul pentru care serbăm cu bucurie această zi: învierea Domnului.

În „Invățătura celor 12 Apostoli“ scrisă spre sfârșitul veacului I, la paragr. XIV, învață: „În Dumineca Domnului adunați-vă, frângeți pâinea și săvârșiți sfânta euharistie, după ce mai întâiu v'ați mărturisit greșelile pentru ca să fie curată jertfa voastră. Iar oricine este certat cu aproapele său, să nu vină la un loc cu voi, până ce nu se vor fi împăcat amândoi, pentru ca să nu se pângărească jertfa voastră. Căci aceasta este ceea ce s'a zis de Domnul: În orice loc și timp aduceți-mi jertfă curată, că împărat mare sunt și numele meu este minunat între neamuri“. Așa dar, a serba Dumineca era un uz în veacul I, când poate nici nu murise sf. Ev. Ioan

Sf. Ignatie, episcopul Antiohiei, mort la 107, în timpul persecuției deslănțuită de Traian, între cele șapte epistole are una scrisă către Magnezieni, unde la paragr. IX, se rostește asupra Sâmbetei și Duminecii. Probabil că Magnezienii țineau ceva din legea veche evreiască, de aceea Sf. Ignatie le atrage atenția că nu se cuvine să facă lucrul acesta, deoarece ei au trecut într'o stare nouă. „Nu vă amăgiți prin învățături rătăcite și basme vechi, pentru că sunt nefolositoare, căci dacă până acum viețuim ca și Iudeii, mărturisim prin aceasta că n'am primit harul. Dumnezeestii prooroci au viețuit într'adevăr după voința lui Iisus Hristos. Pentru aceasta au și fost prigoniți... (Paragr. VII). Dacă deci aceia, cari au viețuit după rânduiala cea veche, au venit la nădejdea cea nouă și nu mai țin Sâmbăta, ci-și regulează vieța potrivit zilei Domnului, în care și vieța noastră a răsărit printr'însul și prin moartea Lui, — pe care unii o tăgăduiesc, dar noi tocmai prin această taină am primit credința, și pentru aceasta suferim, ca să fim aflați ucenici ai lui Iisus Hristos, singurul nostru învățător, — cum vom putea trăi despărțit de acela, Căruia și proorcii Ii erau ucenici cu duhul și-L așteptau ca învățător?

Pentru aceasta și El pe care-L așteptau cu drept cuvânt, i-a sculat din morți, când a fost aici.... Este necuviincios lucru a propovedui pe Iisus Hristos și a trăi ca Iudeii, căci nu creștinismul a crezut în iudaism, ci iudaismul în creș-

1) Arhim. Scriban, Orig. Duminecii, pag. 26-27.

tinism și toată limba care a crezut într'însul s'a adunat la Dumnezeu“ (Paragr. X).

Din aceasta rezultă că pentru creștinii din Magnezia era o noutate a ține Sâmbăta, și că dela început a fost Dumineca; iudeo-creștinii nu țineau și Sâmbăta și Dumineca, ci Evreii creștinați se lepădau cu totul și de ținerea Sâmbetei.

Tot din această epocă este și mărturia lui Pliniu cel Tânăr († 113) guvernatorul Bitiniei.

Intr'o scrisoare, adresată împăratului Traian, dă referințe asupra creștinilor, spunând că aceștia se adună într'o anumită zi — stato die — mai 'nainte de răsăritul soarelui și cântă lui Hristos ca unui Dumnezeu, legându-se să se fe-rească de destrăbălări și după aceia iau un ospăț obștesc. Această — stato die — nu poate fi decât Dumineca.

Creștinii dintre Evrei, numiți Ebioniți, țineau Dumineca în amintirea învierii Domnului, alături de Sâmbăta și alte obiceiuri evreești.

Sf. Justin Martirul și Filosoful († 165), întrebuințează expresiunea „ziua soarelui“, în locul Duminecii: „Noi ne adunăm cu toții în ziua soarelui, pentrucă e cea dintâiu zi în care Dumnezeu a prefăcut întunerecul și materia pentru a face lumea, și deasemenea, pentrucă Domnul nostru Iisus Hristos a înviat din morți tot în această zi... (Apologie, cap. 67). In dialogul cu Evreul Trifon spune că: „odată cu legea evreiască, a fost desființată și Sâmbăta, care a fost rânduită numai pentru Israil și împrejurările vieții sale“.

Tertulian († 220) amintește în multe din lucrările sale de „ziua a opta“: „pe când sărbătorile păgânilor sunt anuale, tu creștine, ai sărbătoare totdeauna în ziua opta“. (De idolatria); de „Dominicus dies“: „Potrivit tradițiunii, în ziua Duminecii învierii trebuie să ne ferim de orice semn de temere și de orice muncă, isvorând din aceasta, amânând lucrările noastre, ca

să nu dăm loc slobod diavolului“. (De oratione) Cași Justin, întrebuințează și el: „dies solis“, explicând în Apologeticum ce însemnătate are.

A existat și un „tratat despre Duminecă“ (περι κυριακής λόγος) compus de Melito de Sardes, amintit de Eusebiu în Istoria sa, dar s'a pierdut.

Dumineca, ca zi de serbare pentru creștini, o găsim amintită încă la mulți părinți și scriitori bisericești ca: Dionisie de Corint, Clement Alexandrinul, Origen, Constituțiile apostolice, Anatolie de Laodiceea, etc.

Afirmația sectanților (adventiști) că Dumineca s'a introdus la sinodul din Laodiceea la 364 de Biserica romano-catolică, este lipsită de seriozitate, de vreme ce a fost în uz dela Sf. Apostoli.

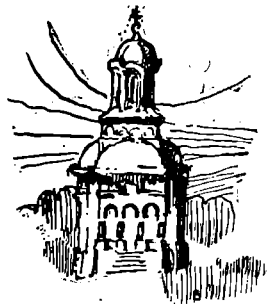
Și acum, ne-am mai întreba următoarele: In decurs de atâtea veacuri, atâția sf. părinți, atâți oameni clarvăzători, inspirați de Duhul sfânt, atâția scriitori bisericești nu vor fi putut vedea greșala de a serba o zi în locul alteia? Un Origen, care și-a întins zelul până la castrare; un Tațian, care și-a împins abstenența până la a respinge vinul și dela Sf. Impărtășanie, de ce nu va fi rupt-o cu trecutul și să țină Sâmbăta?

Dintre atâția teologi străluciți: ortodocși, romano-catolici, protestanți, nu se va fi găsit nici unul să vadă greșala? Oare sfinții: Grigore, Vasile, Ioan și atâția alții, cari au avut viețile fără prihană și fapte neasemuite, să fie mai puțin limpedevăzători, mai puțin inspirați, decât Miller și Ellen Witte? Numai cine nu vrea să vadă și nu vrea să audă, nu va înțelege și nu va putea da răspunsul nimerit:

„Hristos ne-a izbăvit ca să fim slobozi“.

Fraților, rămâneți dar tari și nu vă plecați iarăși sub jugul robiei (legii Sabatului) Galat. V, 1).

Pr. Șt. Voicu

DEZIDERATELE PREOȚIMII NOASTRE

LA CONFERINȚELE PASTORALE JUDEȚENE.

Pentru o privire caleidoscopică și comparativă, a dezideratelor fraților Preoți din cuprinsul Arhiepiscopiei Bucureștilor, în legătură cu cele două subiecte date la conferințele generale pastorale, asupra Duminicii și educației religioase prin catehizare, redăm rezumativ cele ce urmează. Aceste deziderate sunt interesante, nu numai informativ, dar și pentru armonizarea planului de activitate pastorală în eparhie.

Dâmbovița.

Preoțimea pentru a-și îndeplini cu succes apostolatul la care este chemată, roagă Sf. Patriarhie să intervină și să dea sollicitudinea dorințelor formulate aci:

1. *Respectarea riguroasă a Duminicii și sărbătorilor legale de către autorități și întreprinderile industriale.*
2. *Cărți de propagandă religioasă, ieftine și bine scrise.*
3. *Popularizarea Sf. Scripturi cu preț mic.*
4. *O revistă religioasă săptămânală.*
5. *Cântările Sf. Liturghii armonizate pe mai multe voci.*
6. *Inființarea unui fond cultural pentru propaganda religioasă.*
7. *Organizarea pe baze solide a colportajului la orașe și sate.*
8. *Material didactic religios în spirit, pur ortodox.*
9. *Manuale bine scrise pentru învățământul religios primar.*
10. *Preotul să fie liber a-și fixa orele în învățământul religios primar.*
11. *Cursuri de perfecționare pe centre pentru predarea învățământului religios în școala primară.*
12. *Necesitatea imperioasă a vizitelor canonice în parohii, de preferință în timpul serviciului divin.*

Ifov.

1. *Învățământul religios predat de preoți în clasele primare trebuie considerat ca un mare capitol de integrare pastorală: că acest învățământ predat de preoți nu trebuie să*

însemne complectă substituie a învățătorului, dela ora de Religie, ci o colaborare (câci altfel acest învățământ nici n'ar mai trebui predat în școlile normale); că introducerea preotului în școala primară trebuie să fie înțeleasă mai mult în latura educației religioase decât în aceia a teoriei; că interesarea activă, prin coruri, prin recitări de rugăciuni, prin colportaj de broșuri religioase etc., a copiilor în legătură cu slujba bisericească și participația lor la biserică este de cel mai real folos și aduce roade frumoase;

Că participația copiilor la Biserică trebuie adevătată benevol și ținând seamă de toate datele pedagogice și psihologice (atât la copiii din învățământul elementar, cât și din cel secundar) pentru a nu fi transformat în formalism sec (cu carnele și notări de prezență) și într'o obligație stereotipă aducătoare de repulsie; că participația copiilor la Biserică se poate mai bine înfăptui pe grupe parohiale, în legătură cu parohii enoriilor din cari fac parte, decât prin concentrarea lor la Biserică unde slujește preotul profesor; că participația pe enorie este mai efectivă fiindcă acolo copiii pot veni—ceia ce este de dorit—însoțiți chiar de părinții lor și Biserică enoriei le este mai la îndemână decât o capelă de școală sau decât Biserică profesorului respectiv când este situată la depărtare mare.

2. *Chestiunea Duminecei este o problemă centrală în acțiunea Bisericii ortodoxe. Că trebuie respectat acest cult și repus în prestigiul său primar (fiindcă este legat de Învierea Domnului și de restituirea noului Adam în grație;) că chestiunea acestui cult însemnează proclamarea repausului duminical și respectarea lui prin întreg aparatul de stat (așa încât nici un oficiu public să nu stânjenească această zi de reculegere prin ore suplimentare de lucru, adunări, percepți fiscale, examene etc.)*

Muscel.

1. *În legătură cu sărbătorirea Duminicii, preoțimea musceleană cere să înceteze sabotarea din partea autorităților însăși cari țin*

conferințe cu funcționarii, cari fac încasări și chiamă pe cetățeni exact în timpul sfintei liturghii de Duminica.

2. In al doilea rând, s'a propus studiului și reflecției înaltei autorități bisericești, înlocuirea expresiunilor arhaice din N. Testament: „Intr'una a Sâmbetelor“, în „cea dintâi a Sâmbetelor“ și a expresiilor „în ziua întâi a săptămânii“ și „ziua Domnului“ cu traduceri în spiritul limbii noastre zilnice, adică „ziua de Duminică“. Motivul invocat se întemeiază pe raționamentul că, neaflându-se în N. T. o poruncă formală pentru consacrarea Duminicii, așa cum în V. T. se află una pentru serbarea Sâmbetei, preoții întâmpină multe dificultăți în lupta cu sectanții și pentru luminarea credincioșilor, neștiutori în cele ale Scripturii. Le trebuie adică preoților o complicată și lungă demonstrație, pentru a convinge despre instituirea Duminicii pe omul simplu, care se încrede repede înaintea unei formule sau a unei expresii categorice. Este un lucru de studiat și de încredințat specialiștilor.

3. Preoții simt dureros lipsa unui text român oficial al Sfintei Scripturi.

4. Ei reclamă deasemenea broșuri pentru popor și lucrări pentru pregătirea lor profesională, a căror apariție să fie organizată oficial.

5. Pentru ferirea poporului de seducțiunile subversive ale sectanților cari atentează la unitatea sufletească a neamului s'a propus prevederea unui articol nou în Codul penal, la a cărui modificare se lucrează.

Spiritul unui atare articol s'ar încadra cam astfel.

a) Se vor pedepsi toți acei cari fac propagandă religioasă fără a se conforma deciziunilor autorităților bisericești.

b) Se vor pedepsi toți acei cari se vor dovedi că silesc pe alții prin diferite metode de a părăsi credința strămoșească.

Iar în regulamentul legii ordinii publice deja votată, s'ar putea desvolta deasemenea în locul respectiv un articol în felul următor:

Vor fi considerați ca turburători ai ordinii de Stat și se vor pedepsi conform art. ——— cu ——— acei decicvenți, cari sub formă religioasă, țin intruniri, fără autorizațiunile prevăzute în defiziile Ministeriate și ale autorităților bisericești.

In legătură cu subiectul practic, preoțimea musculeană cere:

1. Editarea neîntârziată a materialului didactic necesar, ca tablouri religioase.

2. Față de programul de religie pentru cursul primar, pe care îl socotesc încărcat, preoții cer să fie consultați și dănuși și să fie chemați în comisiunile de formarea programelor și alcătuirea manualelor în deosebi preoții-învățători, cari au o experiență în această privință.

3. Deși preoțimea a salutat cu entuziasm intrarea ei în școala primară pentru învățământul religiei, totuș socotește că trecerea la o astfel de situație s'a făcut prea brusc și fără nici o tranziție. Din experiență, a trebuit să se constate ca învățătorul degajat de obligația de a preda religia, a început mai mult să se depărteze de Biserică, iar acolo, unde preotul nu poate preda, copiii sunt expuși a rămâne fără un învățământ religios predat organizat. Preoții inclină ca învățământul teoretic al religiei să poată fi predat de învățător, sau preotului să-i rămână numai educația religioasă: rugăciuni, cântări religioase etc.

In tot cazul, se simte nevoea unor organizări de cursuri din metodică religiunii, la cari preoții să poată căpăta modele pedagogice practice pentru predarea tuturor felurilor de lecții de religie (narațiuni, poezii religioase, rugăciuni, articole de credință și de morală) pentru diferite vârste.

Maestrii într'o astfel de materie se pot găsi chiar printre învățători.

Prahova.

In cece privește subiectul practic desbătut la aceste conferințe, ținem să spunem că s'a ajuns la concluzii foarte interesante, pe bază de experiență, dintre care cele mai importante sunt următoarele:

Mijlocul suveran de atragere a tineretului la viața creștinească, este acela care a fost totdeauna: personalitatea preotului.

Fără de preotul-personalitate nu se poate face nimic în nici un domeniu, cu atât mai puțin în cel practic educativ.

Presupunând acum că avem în stăpânirea noastră pe acest mijloc esențial, ce mijloace va folosi acest preot, în enoria și în școala lui, pentru a câștiga, cât mai deplin, tine-

rimea, la o viață cu Dumnezeu? Sau, ca să ne exprimăm cu alte cuvinte: la o viață bisericească?

Principalele sunt: metoda activă, fo'osită cu perseverență, atât în școală, cât și în enorie. Preotul misionar va pătrunde în tot locul, în școală, în familie, și va căuta să cointereseze, cât mai mult cu putință, copiii și tineretul la viața bisericească.

Ca mijloace de câștigarea acestei cointeresări sunt, în primul rând: participarea activă a tineretului la serviciile preoțești (sf. Liturghie) punându-i să cânte (corurile de copii și de tineri), precum și să săvârșească diferite acte ajutătoare de cult. Apoi: Participarea cât mai activă a copiilor și tineretului la viața harică a Bisericii, punându-i să se spovedească și să se împărtășească, cât mai fervent. Organizarea vieții caritative în sânul tineretului, dezvoltând ajutorul reciproc în tot felul de ocazii. Nu mai puțin interesante ar fi și diferite soiuri de petreceri duhovnicești, organizate de preot în colaborare cu învățătorul, a căruia importanță excepțională se impune dela sine. Tipăriturile misionare, adecvate stării de spirit a tinerimei, încă sunt un mijloc de cultivare a sufletului tinerimei.

Teleorman.

1. Subiectele conferințelor să se dea cu cel puțin șase luni mai înainte.

2. Să se aplice sancțiuni severe preoților cari lipsesc dela conferințe, ca și dela cercurile pastorale.

3. Pentru emulație, pentru cuvenita răsplătire și pentru folosul tuturor, să se cerceteze lucrările scrise ale preoților, să fie votate după valoarea lor și înapoiate astfel

autorilor, iar cele mai bune să se publice în revista „Apostolul“ sau în broșuri.

4. Să se dea puțința Secțiunii culturale a Consiliului Eparhial, pentru a dezvolta o cât mai vie lucrare misionară prin reviste și broșuri de propagandă și prin trimiteră de misionari bine pregătiți pentru combaterea sectelor.

5. Conferințele pastorale generale să aibă și un program pentru public, îndeosebi pentru intelectuali.

6. Necesitatea unui misionar eparhiei, se impune deasemenea.

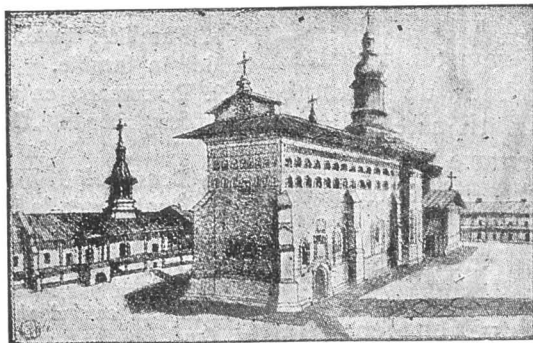
7. În interesul superior al Bisericii, ar fi necesar ca în cazuri bine constatate, să se facă transferări din oficiu.

8. Să se facă un foarte sever control al învățământului catehetic, aplicându-se sancțiuni

Vlașca.

Preoțimea întrunită în conferințele pastorale din ambele serii, a formulat următorul desiderat: „Sărbătorirea Duminicii e întemeiată pe date scripturistice și istorice cari rămân neclintite în fața celor mai furioase atacuri. Dacă însă din punct de vedere teoretic sărbătorirea Duminicii înfruntă toată critica, ea prezintă puncte vulnerabile, când cercetăm felul în care e petrecută de creștinii ortodoksi.

Rugăm deci respectuos autoritatea bisericească să ia atitudine fermă față de orice încălcare din partea oricui și să veștejească prin presă toate manifestările — chiar ale unor autorități de stat — ce jicnesc demnitatea Duminicii. Altfel Biserica va fi considerată complică la actele de profanarea Duminicii“

UNDE STĂ ADEVĂRUL?

Din lămurirea făcută în fruntea rânduiei dela ieșirea cu greu a sufletului unui creștin, din intitularea acestei rânduiei, cât și din cuprinsul rugăciunii dela sfârșitul ei, se vede limpede că această slujbă să săvârșește de către preot în fața bolnavului, care trage să moară.

Molitfelnicul cel mare din 1910, un îndreptar obștesc, cu binecuvântarea Sfântului Sinod, ne înfățișează învățătura amintită mai sus.

Chiar și chemarea enoriașilor: „hai părinte de citește lui cutare că se chinue rău și nu-l mai iartă Dumnezeu“ ne îndreptățește să-i cetim rânduiala ieșirii cu greu a sufletului.

Ce mă silește însă o datină a locului din nordul județului Teleorman?

Numai decât după gătirea mortului, rudele sau cunoscuții săi cheamă pe preot: „să mergi, taică părinte, ca să citești lui cutare ale ieșirii sufletului, că s'a prăpădit mai adineauri“.

Va să zică, după povața molitfelnicului rânduiala ieșirii se citește *înaintea bolnavului*, pe când prohodirea obișnuită, după prăpădirea lui, cu alte vorbe, *înaintea mortului*.

Dimpotrivă, după spusă împământenită a poporului, cât mai ales, după practica preoților bătrâni, rânduiala aceasta unită cu prohodirea (trisaghion) se săvârșesc, *după gătirea mortului*.

Intr'o asemenea împrejurare, pentru duminire, întrebăm pe cei mai încercați în materie de acest fel:

Cetim rânduiala ieșirii *înaintea bolnavului*, care se luptă din greu cu moartea, sau *după prăpădirea creștinului la un loc cu prohodirea, care ține până la ridicarea trupului lui din casă?*

Se cuvine să ne luăm după molitfelnic sau după datina locului? Cum împăcăm aceste două practice? Cumpăna între temeiurile acestora, ne determină să întrebăm: unde stă adevărul?

Pr. Mihail S. Stănescu
Turnu-Măgurele

C R O N I C A I N T E R N A C U L T U R A L E

Programa analitică a religiei în școala primară.

Cu regret trebuie să remarcăm faptul, că nici până în prezent Ministrul Instrucțiunii, nu a lămurit complet programa analitică a religiei în învățământul primar. Potrivit legilor existente, Sfântul Sinod și-a întocmit proiectul și l-a făcut cunoscut autorității școlare. Totuși în manualele cărților de citire, au rămas lecțiile după vechea programă.

Noi redăm în paginile revistei noastre, materialul programei aprobate de Sfântul Sinod, cu lămurirea că părinții cateheți trebuie să o folosească ca orientare în predarea lecțiilor. În cărțile de citire existente, sunt prea puține lecții de religie la fiecare clasă; de aici catehetul are posibilitatea să le completeze.

Folosind mijloace intuitive, cu icoanele

din Biserică, cu puținele tablouri religioase existente, cu istorisiri atractive și mai puțin abstracte, catehetul se va convinge, ca lecțiile rânduite în această programă,—nu sunt prea multe. Vom avea prilejul să ne convingem de acest adevăr, cu prilejul lecțiilor model de religie, la cercurile catehetice, pe care le vom avea în acest an. La inspecțiile catehetice, se va ține seama de această programă, în care sunt cuprinse și lecțiile dezvoltate în cărțile de citire.

Clasa I-a.

1. Familia: tatăl, mama, frații și surorile; rolul tatălui în familie.
2. Dumnezeu ca tată al tuturor.
3. Rugăciunea „Doamne ajută“ *).
4. „ „ la intrarea în clasă (de ex. „Doamne Doamne!“).
5. Rugăciunea la ieșirea din clasă (de mulțumire). De ex. „Toți cu inima Curată“.

*) Odată cu învățătura primei rugăciuni, elevii vor fi învățați cum să facă semnul sf. Cruci, fără a explica însă simbolul sf. Cruci.

6. Biserica locaş de rugăciuni și casă lui Dumnezeu. Respectul și buna cuviință în biserică.
7. Nașterea Domnului.
8. Colinde, stea și alte obiceiuri creștinești în legătură cu Nașterea Domnului**).
9. Botezul Domnului (Ajunul Bobotezii, umblarea preotului cu botezul).
10. Despre post și mărturisire și împărtășire. (In drumări practice în vederea primirii marelui sărbători a Sf. Paști).

11. Intrarea în Ierusalim.

12. Patimile, moartea Domnului și semnul sf. Cruci.

13. Învierea — Sf. Paște.

Povestirile morale, însoțite de exercitarea practică a virtuților creștinești, privitoare la :

a) Iubirea și respectul față de părinți, iubirea și devotamentul față de frați și surori, ascultarea față de părinți și față de cei mai mari, care ne voesc numai binele***).

b) Combaterea pornirilor rele care turbură bunele raporturi familiare, lăcomia, invidia, mânia.

c) Respectul față de rude și ceilalți oameni, modestia, salutul, ascultarea și respectul față de cei mai mari, cinstirea față de bătrâni.

d) Ajutorarea celor săraci, ospitalitatea, milostenia creștină.

e) Purtarea față de preot și de învățător, (ca față de tatăl familiei, față de colegi, dragoste ajutor, în trecere la bine, ferirea de tovărășii rele (merele bune și merele putrede).

f) Purtarea față de animale, îngrijire, milă.

Clasa II-a.

I.

1. Rugăciunea „Tatăl nostru“, cu explicații foarte scurte, pe înțelesul copiilor.
2. Nașterea Maicii Domnului, în legătură cu praznicul acestei sărbători.
3. Intrarea în biserică în legătură cu praznicul acestei sărbători.
4. Nașterea Domnului, dându-se oarecare scurte precizări istorice.
5. Magii și păstorii.
6. Ducerea la templu. Dreptul Simeon. (Anul Nou).
7. Uciderea pruncilor și fuga în Egipt.
8. Copilăria lui Iisus în Templu (oarecări precizări istorice cu tablouri intuitive).
9. Ioan Botezătorul (în legătură cu Botezul lui Iisus).
10. Botezul lui Iisus. (Coborârea Sf. Duh în chip de porumbel.

II: *Minuni*.

11. Puterea dumnezeiască, învierea ficei lui Iair.
12. Vindecarea slugii sutașului.
13. Tânărul din Nain.
14. Hrănirea celor cinci mil cu cinci pâini și doi pești.

15. Nunta din Cana Galileii.
16. Umblarea lui Iisus pe apă.
17. Vindecarea orbului.
- „ slăbănogului.

III.

19. Repetire despre Dumineca Floriilor.
20. „ „ patimile și moartea Domnului.
21. „ „ Învierea Domnului — Sf. Paște — Semnul Sfintei Cruci.

IV.

Printre lecțiunile de religie arătate mai sus, vor fi intercalate „*povestiri morale*“, însoțite de exercitarea practică a virtuților creștinești, cu privire la :

1. Iubirea față de Dumnezeu;
2. „ „ „ aproapele nostru.
3. „ „ „ lege și neam, în legătură cu legendele istorice.
4. Recunoștință și nerecunoștință;
5. Neascultare și îngâmfare;
6. Furt;
7. Ucidere;
8. Să nu poțtești nimic din ceea ce e al aproapelui;
9. Să nu spui vorbe mincinoase;
10. Să nu părăști;
11. Să nu iei numele Domnului în deșert;
12. Serbarea zilei Domnului — Dumineca.

NOTĂ. I. Explicarea poruncilor din Decalog, se va face fără a se stabili vre-o legătură istorică privitoare la Moisi și fără a se da noțiunea de „decalog“.

II. Se vor preda elevilor cunoștințe despre biserică, mai dezvoltate decât cele din clasa I-a, cuprinse în punctul 6.

III. Se va cultiva cântul religios în legătură cu rugăciunile și obiceiurile creștinești.

Clasa III-a.

I.

1. *Creațiunea*: creațiunea omului, păcatul strămoșesc;
2. Făgăduirea unui Mântuitor, care avea să fie Domnul Iisus Hristos;
3. Noe și potopul. Turnul Babel;
4. Avraam;
5. Isaac și Iacob;
6. Iosif și frații lui;
7. Moise;
8. Ieșirea din Egipt;
9. Decalogul;
10. David și Psalmii;
11. Solomon și Templul;
12. Ierusalimul (Sionul);
13. Iov;
14. Ilie și Elisei;
15. Isaia și Ieremia;
16. Daniil și robia Babilonică;
16. Profețiile mesianice.

II.

18. *Nașterea Mântuitorului*
19. Iisus în Templu;

** Se va cultiva cântarea religioasă în legătură cu acestea.
 *** Povestirile morale vor fi presărate printre lecțiunile cu caracter pur religios, în măsura împlinirii timpului de școală, pentru ca sărbătorile religioase să fie făcute cunoscute elevilor în ajunul prăznuirii lor.

20. Botezul Domnului (Arătarea sfintei Treimi);
21. Ispitirea lui Iisus. Alegerea Apostolilor. Inceperea activității.

III.

Invățăturile Domnului Iisus Hristos — *parabolele*.

22. Parabola fiului căzut în rătăcire;
23. „ sămănătorului;
24. „ neghinei;
25. „ vameșului și a fariseului;
26. „ Samarineanului milos;
27. „ bogatului și a săracului Lazăr (rașiad);
28. „ bogatului căruia i-a rodit țarina;
29. „ cu împărțirea talanților;
30. „ judecătorul nedrept;
31. Rugăciunea Dumnezeiască. (Tatăl nostru, cu explicarea înțelesului).
32. Explicarea liturgică ¹⁾.

NOTĂ. 1. Se vor cultiva cântările religioase ca: prohod, colinde și tot ce e în legătură cu obiceiurile creștinești.

Clasa IV-a.

1. și 2. Repetirea, pe scurt, a celor învățate despre Domnul Iisus Hristos.

Alte învățături ale Domnului Iisus Hristos.

3. Parabola cu oaia cea pierdută.
4. „ fiului risipitor.
5. „ bogatului nemilos.
6. „ banului de dajdie.
7. „ neghinei.
8. Nașterea Domnului, repetire. Troparul Nașterii.
9. Colinde religioase privitoare la Nașterea Domnului.
10. Botezul Domnului, repetire.
11. *Instituirea tainelor*. Taina Sf. Botez și a Ungerii cu sf. Mir.
12. Cina cea de Taină, Taina Sf. Cuminecături.
13. Intrarea Domnului în Ierusalim. (Floriile).
14. Iisus în grădina Ghetsimani. (Supunerea lui Iisus voinței Tatălui).
15. Trădarea lui Iuda și lăcomia lui.
16. Patimile și moartea Domnului.
17. Învierea Domnului — Sf. Paște.
18. Arătările Mântuitorului după înviere: mironosițelor și apostolilor. (Puterea dată apostolilor de a ierta păcatele).
19. Taina mărturisirii (Necesitatea și importanța curăției trupesti și sufletești).
20. Înălțarea la cer.
21. Pogorârea Sfântului Duh, Taina preoției.
22. Taina nunții și taina Sfântului Maslu.
23. Cele șapte taine, ca unitate de credință creștină ortodoxă.
24. Intemeierea bisericii creștine (zlua Cincizecimii).
25. Revelația divină în Sf. Scriptură și Sf. Tradiție.
26. Simbolul credinței: *Ideia generală*: învățătura creștină ca rezultat al revelației divine în cugetul și sfințirea Sfinților Apostoli și a Sfinților Părinți.
Crezul ca mărturisire a adevăratei credințe creștine. (Se va da doar ideia generală).

27. Simbolul credinței ¹⁾ — explicarea despre Dumnezeu-Tată.

28. Simbolul credinței — explicarea despre Dumnezeu-Fiul.

29. Simbolul credinței — explicarea despre Dumnezeu-Sf. Duh.

30. Simbolul credinței — explicarea credinței într-o singură biserică, mărturisită printr'un singur botez și prin așteptarea vieții viitoare.

31. Unitatea creștinătății ortodoxe prin Simbolul credinței.

32. Rugăciunea „Impărate ceresc“. (Se va explica înțelesul pe larg).

33. Explicări liturgice ²⁾.

NOTĂ. 1. În privința modului de predare a „Simbolului-Credinței“, se vor da instrucțiuni speciale metodologice, în „Instrucțiunile ce preced programa analitică“.

2. Se vor face cântări religioase repetându-se ceea ce s'a făcut în anii precedenți, cântările mai ușoare ce sunt în legătură cu uzul liturgic și obiceiurile creștinești.

Obligativitatea catehizării în școala primară.*Prea Cucernice Părinte Protoereu,*

Sunteți invitat a comunica de urgență P. C. Preoți din Protopopiatul P. C. Voastre, îndatorirea de a continua și în acest an școlar catehizarea în școala primară.

Deceia pentru Luni 17 Septembrie a. c., P. C. Preoți cateheți vor lua înțelegere cu direcția școlii respective, pentru săvârșirea serviciului religios, la deschiderea anului școlar.

Numărul de ore minimal va fi acel din anul școlar trecut, menținându-se la aceiași școală pentru care a fost fixat în tabloul de catehizare.

Intrucât știm că unii Preoți n'au catehizat, sub motiv că n'ar fi primit ordinul autorității bisericești, în anul acesta veți avea o confirmare scrisă a primirii acestui ordin din partea Preoților cateheți, însoțită de angajamentul că-și vor împlini conștiincios îndatorirea de catehizare. Acei ce nu vor răspunde în termen de zece zile, dela comunicarea ordinului, vor fi vizitați spre cercetare de către P. C. Voastră, raportându-ne asupra cazului. Pentru o situație sintetică veți întocmi un tablou de repartizare a clerului — Preoți și Diaconi — în ordinea alfabetică a parohiilor, pe protopopiate, cu mențiunea la ce școală catehizează.

În parohiile urbane, veți ține seama și de școlile confesionale, unde urmează tinerii noștri ortodoxi, ce trebuiesc catehizați în grup separat, cum obișnuiesc și celelalte confesiuni în școlile noastre de stat.

În parohiile unde sunt mai multe școli și la care predau învățământul religios domnii învățători ortodoxi, veți primi confirmarea scrisă din partea școlii respective, menționând pe tabloul de catehizare și numele domnului învățător respectiv, iar la școlile cu mai multe posturi, a domnilor învățători ai claselor respective. În asemenea împrejurări P. C. Preoți, își mențin obligațiunile pastorale locale în genere și la aceste școli, în ceea ce privește grija participării elevilor la cultul divin, a formării corului școlar, a măr-

turisirii, împărtășirii și a educației religioase morale în genere.

Dispensele excepționale acordate în anul trecut sunt perimate odată cu finele anului școlar trecut. Orice noi cazuri trebuiesc supuse motivat prin oficiul protopopesc, la cunoștința Sf. Chiriarii.

Prea Cucernicii Preoți cateheți nu-și vor uita ținuta costumului reglementar preoțesc, în orele de catehizare.

Nouii instrucțiuni asupra materialului didactic, a programei analitice și a metodei de educație religioasă morală, se vor publica în curierul Sf. Arhiepiscopii: „Apostolul“.

Vă rugăm deci, a comunica de urgență cele menționate, cu arătarea răspunderii morale și canonice, a celor ce nu se vor conforma, și a ne raporta la timp datele cerute.

Cu arhieresti binecuvântări,

p. Arhiepiscop și Mitropolit, (ss) † TIT

Consilier Referent, (ss) Pr. M. Bulacu

Comitetele parohiale

Joi 7 Septembrie, la orele 6 seara, a avut loc la Casa clerului „Ajutorul“ din Bulevardul Carol, adunarea P. C. Preoți din Capitală, sub prezidenția P. S. Arhieru Tit Simedrea, Vicarul Sfintei Patriarii, iar secretar de ședință fiind d-l Toma Culcea, doctorand în Teologie. A luat parte și d-l M. Berceanu, locțiitor de primar general al Municipiului, care a făgăduit concursul Primăriei pentru susținerea Bisericii.

S'a discutat asupra organizării Comitetele parohiale pentru ca astfel activitatea preoțimeii să fie mai intensă, iar poporul să poată lua parte în număr cât mai mare la această activitate de susținere a Bisericii și a operelor întreprinse de ea.

După ce P. S. Tit deschide ședința arătând nevoia înființării acestor Comitete, precum și a participării femeilor în sânul lor, vorbesc mai mulți P. C. Preoți, expunându-și fiecare punctul de vedere, precum și felul cum a dobândit colaborarea credincioșilor în activitatea întreprinsă. Printre vorbitori menționăm pe următorii P. C. Preoți: Mihail Bulacu, referent cultural, Marin Ionescu, M. Serpoianu, Gh. Pănescu, N. Stoicescu, Al. Nicoreanu, Zamfir Popescu, D. Georgescu și Chiriță.

La sfârșit, P. S. Tit rezumând cele discutate, constată că preoțimea Capitalei este de acord că înființarea Comitetele parohiale este o necesitate și că, acolo unde este locul, se pot alege asemenea Comitete, după împrejurări.

În situația de astăzi, Biserica creștină, care nu mai are concursul Statului ca în trecut, trebuie să-și apropie cât mai mult credincioșii, iar viața socială să se petreacă în jurul ei ca și altădată. Membrii Comitetele să fie niște instrumente utile, prin care Biserica să ia contact cu poporul, toți colaborând, la lucrul sufletesc. Prin ele se ușurează opera pastorală. Dar Comitetele nu pot exista fără preot, care trebuie să fie sufletul lor, după cum este matca în stupul de albine.

P. S. Sa îndeamnă preoțimea la lucru, mulțumindu-i pentru interesul ce și-a dat luând parte la discuții.

ADMINISTRATIVE BISERICESTI

Circulara No. 8736 din 17 August 1934.

Prea cucernice părinte,

Rapoartele generale anuale, pe care Consiliul eparhial, este legalmente îndatorat, să le prezinte adunării eparhiale, trebuie să cuprindă și să înfățișeze întreg mersul vieții și al afacerilor bisericesti din eparhie sub toate aspectele în chip cât se poate mai real, precis și complet, pentru ca forul superior eparhial, în deplina și exacta cunoștință a stărilor de fapt, să poată aprecia și hotărâ cu privire la măsurile de mai bine, ce trebuiesc luate.

Or, la întocmirea acestor rapoarte, Consiliul Arhiepiscopesc se orientează după datele și științele ce-i sunt comunicate de către preacucernicia protopopi prin rapoartele generale anuale asupra mersului afacerilor bisericesti din protopopiatele respective.

Astfel stând lucrurile, preacucernicia voastră veți înțelege în ce situație se găsește consiliul eparhial, când i se dau de preacucernici protopopi, prin rapoartele lor, momente, fapte, date și științe pripit culese, neverificate, neclare, neprecise și necomplete, și pe lângă aceasta și mult, foarte mult întârziate.

Acesta se chiamă lucru de spoială și de mântuială și s'a observat în multe din rapoartele primite de la protopopiate, pentru anul trecut 1933.

Nu vom insista mai mult asupra lipsurilor și părților slabe din acele rapoarte. Ținem, să accentuăm însă, cu toată greutatea, și să vă atragem serioasă atențiune, ca pe viitor, să fiți cât mai compleți, cât mai documentați și cât mai expeditivi în ce privește întocmirea și trimiterea la chiriarchie a rapoartelor la care legea vă obligă. Astfel ele vor fi înapoiate cu aprecierile și concluziunile ce se impun.

De aceia, în vederea alcătuirii de către preacucernicia protopopi, a rapoartelor și în special a celor generale anuale, vă trimitem din vreme alăturatul chestionar, de care vă poftim, să luați cunoștință cu toată atențiunea, să-l țineți în strictă evidență și în legătură cu chestiunile la care se referă, să adunați începând chiar de acum în tablouri, și conspecte cu grije întocmite, toate răspunsurile cerute prin acest chestionar, începând

de la 1 Ianuarie 1934, și să le verificați cu datele și științele, pe care le veți cere și primi din parohii până la curent, iar de acum și până la sfârșitul anului veți ține în evidență și veți nota în continuare în tablourile și conspectele pregătite, ori ce momente și fapte noi, așa că la încheierea anului să fiți gata cu tot materialul de trebuință și să întocmiți și să înaintați la vreme și fără întârziere raportul general.

Făcându-vă din nou atent asupra importanței și seriozității lucrului, vă prevenim, că vom căuta, prin inspecțiuni inopinate, să controlăm în fiecare protopopiat, dacă dispozițiunea aceasta luată de noi, a fost înțeleasă, și în ce măsură v'ați conforma, pentru aducerea ei la îndeplinire.

Ne veți raporta de îndată de primirea ordinului de față și a chestionarului anexat.

Cu arhieresti binecuvântări.

p. Arhiepiscop și Mitropolit † PLATON
Consilier Referent, Pr. Iordănescu

CHESTIONAR

Relativ la științele și datele, ce trebuiesc avute în vedere la întocmirea de către P. P. C. C. Protopopi, a rapoartelor generale anuale.

1. Modificări în alcătuirea protopopiatului. Parohii deslăpșite și trecute la alt protopopiat și vice versa. Care anume?

2. Activitatea protopopului. No. inspecțiunilor făcute. Rezultatul lor. Măsuri propuse de protopop și aprobate de Chiriarchie. Câte anchete? În care parohii? Câte alte delegații și de ce natură? Instalări de preoți. Reprezentări oficiale etc.

3. Cancelaria of. protopopesesc, unde este instalată și starea, în care se găsește. No. hârtiilor intrate și al celor ieșite. Au rămas multe acte nerezolvate? De ce anume lipsuri suferă? Propuneri de mai bine.

4. Ce anume ajutoare primesc oficiile protopopești dela autoritățile publice sau dela persoane particulare?

5. No. parohiilor care alcătuiesc protopopiatul. Câte parohii urbane, câte rurale? No. filialelor: Câte urbane, câte rurale. Tablouri nominale de parohii urbane și rurale, arătându-se la fiecare parohie și bisericile filiale precum și satele fără biserică din respectivele parohii. Biserici particulare, capele de cimitire, paraclise, etc., La fiecare biserică se va nota de rigoare hramul.

6. Câte parohii s'au înființat în cursul anului 1934 și care anume?

7. În ce filiale se simte nevoie de înființare de

parohii, sau de posturi de preoți, arătându-se, dacă îndeplinesc condițiunile legale. Tablouri.

8. Sunt parohii neluate în buget și cu personalul neplătit de Stat? Care anume? Și de cine este plătit personalul deservent?

9. Numărul total exact, statistica oficială a a-anului curent, al familiilor și al sufletelor din protopopiat.

10. Care autorități, instituții sau particulari au ajutat bisericile și la plata servitorilor bisericesti și cu cât?

11. No. preoților și diaconilor din protopopiat. Urbani? rurali? parohii, ajutători, supranumerari? La biserici particulare. După gradul de studii; Preoți, doctori, licențiați, cu academia și institute teologice, cu sem. gr. II de 8 și 7 clase, cu seminar gr. I de 4 clase. Diaconi. Unde funcționează ieromonahi? Nu s'ar putea înființa acolo parohii?

12. Câți preoți au fost hirotoniți în anul 1934, câți diaconi? Cu arătarea gradului de studii și pe ce posturi au fost hirotoniți? Câți candidați orfanii de războiu au primit hirotonia? Câți preoți au fost transferați și dela care parohii?

13. Câți și care anume preoți au demisionat sau au fost puși în retragere din oficiu spre a-și regula drepturile la pensie. Câți și care au cedat? Câți și care sunt de 70 ani?

14. Câte parohii sunt vacante și câți seminařiști și doctori în teologie, cu academie sau institute teologice, nehirotoniți, sunt în protopopiat, fie originari, fie stabiliți prin căsătorile.

15. Câte biserici parohiale, câte filiale, starea în care se găsesc? Câte biserici nou construite și sfințite, și câte în construcție? Unde e urgentă nevoie de a se construi biserici noi în locul celor vechi și ruinate? Unde nu sunt de loc biserici, sau sunt închise? Câte s'au reparat, și restaurat, și s'au deschis și care anume? Arătarea fondurilor din care s'au construit și reparat biserici, clopotnițe? Cine a dat ajutoare și în ce sumă. Cât s'a cheltuit în total pentru fiecare?

16. Case protopopești. Unde s'au construit? S'au luat inițiative în acest scop?

17. Câte case parohiale sunt în protopopiat și în care parohii? Câte s'au început și s'au construit în anul 1934. Câte sunt în construcție începute din alți ani? Cât s'a cheltuit pentru fiecare și proveniența fondurilor. Fotografii de biserici, clopotnițe, căminuri culturale, case parohiale, atenee populare, farmacii parohiale, dispensare parohiale, biblioteci parohiale, monumente, cruci, troițe, etc.

18. No. precis al cânt. bis. Câți urbani, câți rurali, câți cu școală, câți fără școală. Posturi vacante. Câți demisionați sau puși în retragere din oficiu. Decedați. Câți au vârsta de 60 ani. Tablou nominal. Câți sunt bugetari și câți onorari. Câți s'au prezentat și au fost promovați la examenul de definitivare ținut anul acesta. Câți mai sunt în funcțiune dintre cei fără școală. Posturile vacante s'au publicat toate?

19. Paracliseri. Urbani, rurali. Câți sunt și din ce fonduri sunt plătiți.

20. Câte conferințe parțiale și generale ați ținut cu cântăreții. Câți au luat parte la cursurile de repetiție de vară. Rezultatele.

21. Corurile bisericesti. Câte urbane și câte rurale. Din ce fonduri se plătesc.

În care parohii preoții și cântăreții au format coruri cu elevi de la școlile locale sau cu adulți? Poporul cântă la bis. unde?

22. Salarizarea clerului în ce chip s'a făcut? Plata salariilor s'a făcut regulat? Propuneri spre mai bine.

23. Adunările, consiliile și epitropiile parohiale au funcționat regulat? Neînțelegeri și conflicte sunt? Unde? Cauzele. Propunerii. Câte cazuri de dizolvări și la ce parohii? Cauzele. Dacă s'au făcut alegerile pentru complectare? Sânt parohii, în care nu există organele parohiale? și pentru care motive?

24. Cursul vieții religioase, morale în parohii, abateri de la principiile moralei evanghelice, vicii, păcate etc., Divorțuri. Câte divorțuri bis. s'au pronunțat spre intrare în a doua căsătorie. Câte autorizații de înmormântare în cazuri de sinucideri? Concubinajii. Nr. cazurilor. Comparativ cu anul trecut. Fotografii reprezentând solemnitățile, în cadrele cărora au fost cununați concubinarii. Ce mijloace au folosit preoții pentru a-i îndruma pe calea dreaptă. Rezultatele. Propunerii.

25. Câte pantahuze și în ce parohii și pentru care scop s'au aprobat în anul 1934 și câte circula, având aprobare din anul precedent. Dacă s'au remarcat abuzuri de către purtătorii lor. Rezultatele acestor pantahuze. Liste de subscripții? Cărămizi etc.

26. Câte cazuri de treceri la ortodoxie au fost în protopopiat? Numărul lor precis, cu arătarea dela care confesiune au trecut cei convertiți, sexul lor. Câți adventiști? Fotografii luate la solemnitățile de reprimire în bis. ortodoxă.

27. Disciplina clerului privită în genere cum se înfățișează? Cazuri de abateri și de nedisc-

plină cu specială arătare a cazurilor de pretențiuni exagerate de plata serviciilor preoțești. Nr. anchetelor delegate și făcute de oficiul protopopesc pentru abateri disciplinare. Nr. preoților și cântăreților disciplinați. Câți au fost trimiși în judecata Consistoriului protopopesc și câți la cel eparhial. Pentru care vini? Numele lor. Pedepsele aplicate sau achitări. Ce efecte au avut pedepsele? Dacă mai sunt preoți prin bănci, mântulori de bani publici, casieri, contabili, directori etc. care anume? Câți preoți concubinari și care anume? Numele celor recăsătoriți și de când? Cazurile de divorțuri ale preoților.

28. Relațiunile preoților cu învățătorii și cu autoritățile publice. Arătarea de momente, în care relațiunile au avut rezultate bune pentru biserică și cler și viceversa-cu indicarea localităților respective și a persoanelor în cauză. Să se arate numele persoanelor și autorităților, care au dat bisericii sprijin moral și material.

29. Evenimente importante cu caracter bisericesc, cultural, social, național, etc. la care biserică și clerul au adus contribuții împreună cu celelalte autorități pentru bună reușită. Fotografii. Descrieri pe scurt.

30. Orice alte date, științe nemulțumiri, piedici, dificultăți și propuneri de mai bine, pe care p. c. Voastră le aveți în evidență din experiență, având toate drept scop îndrumarea treburilor bisericesti, de protopopiat pe o cale de progres în toate privințele.

31. Nu vom socoti complete aceste științe dacă nu veți răspunde complet și precis la fiecare întrebare din acest chestionar spre a nu fi înapoiat spre complectare. Aceasta bineînțeles la 1 Ianuarie 1935, conform instrucțiunilor date prin ord. Nr. 8736 la care este anexat prezentul chestionar.

p. Arhiepiscop și Mitropolit, † PLATON

Consilier Referent, Pr. Iordanescu

Circulara 8833 din 28 August 1934.

Prea Cucernice Părinte,

Monitorul Oficial Nr. 189 din 18 August 1934, publică noul Decret lege privitor la cumulusul de funcțiuni și salarii, care în primul său articol spune: „nimeni nu poate ocupa decât o singură funcțiune retribuită... din un buget aprobat, de parlament, de Consiliile județene sau comunale și de autoritățile bisericesti.

Deci pe viitor fiecare om va trebui să aibă o singură funcțiune și o singură plată.

Sunt însă unele funcțiuni pe care art. 2 nu le consideră de funcțiuni speciale, cum e de exemplu

rector decan, director, precum și funcțiunile de „controloari exercitate de membrii clerului“ prevăzute în legile lor speciale. Astfel protopopul fiind un organ de control, slujba lui nu se poate considera de o funcțiune independentă, căci nicăeri în biserică nu există un protopop care să nu fie cleric. Iar art. 5 statorosește că între alții „membrii clerului...“, cari la data publicării prezentului decret dețin o a doua funcțiune „vor putea păstra amândouă funcțiunile“ urmând a primi salariul întreg al funcțiunii principale, precum și jumătate din salariul celei de a doua funcțiuni“.

Această excepționare se va aplica numai atunci,

a) când nu există incompatibilitate între aceste două funcțiuni;

b) când ambele funcțiuni sunt în strânsă legătură de specialitate;

c) când aceste două funcțiuni se exercită în aceeași localitate.

Art 11 hotărăște: „că pensionarii statului, ai județelor, ai comunelor, sau a oricăror instituții publice, nu pot ocupa, o funcțiune publică“. Excepțiunile dela această dispoziție nu privesc pe membrii clerului.

Legea aceasta atinge de aproape și pe membrii clerului și funcționarii din organismul bisericesc, începând dela parohii până la centrele eparhiale unde se află unii cari sunt preoți și învățători, preoți și profesori secundari, preoți și profesori universitari sau la altfel de școale superioare, preoți și funcționari, preoți și pensionari după o altă funcțiune, cântăreți și funcționari, cântăreți și pensionari, etc., preoți cu două slujbe în două localități diferite, deci dispunem:

1) ca fiecare din cei amintiți mai sus, să citească cu luare aminte toate articolele acestei legi care s'a publicat în toate ziarele și o pot găsi și în Universul Nr. 225 din 19 August 1934 și să se conformeze art. 15 care sună așa: „În termen de 15 zile dela publicarea prezentului Decret în Monitorul Oficial, funcționarii publici de orice categorie, precum și toți cei prevăzuți în dispozițiunile acestui Decret și cari ocupă mai mult decât o funcțiune sub orice titlu, sunt obligați să depună la registratura autorității sau instituțiilor de care depind declarațiuni scrise, arătând ce anume funcțiuni și însărcinări îndeplinesc, ce retribuțiuni primesc, care sunt cele două funcțiuni alese, potrivit prevederilor acestui Decret și pe care din ele o socotește ca principală.“

Dacă această declarațiune nu este făcută în termenul mai sus arătat, autoritatea respectivă va hotărî din oficiu“.

2) Deși la sfârșitul acestui art. se presupune că unii interesați n'ar face declarațiunile prescrise, totuși noi îndatorăm pe toți cei interesați din organismul Bisericii să prezinte la timp aceste declarațiuni pe calea oficiului protopopesic la Consiliul eparhial, de unde conform art. 16 vor fi înaintate „Ministerelor de care depinde funcțiunea principală aleasă“.

3) Întrucât un cleric sau funcționar bisericesc este de exemplu și profesor sau funcționar la un

Minister, etc. și aceste din urmă funcțiuni le consideră ca slujbă principală, el este dator să facă declarație și către ministerul respectiv de care se ține această slujbă principală, cât și către autoritatea sa bisericească.

Stăruim ca toți să se conformeze dispozițiilor acestei legi, mai ales că în articolul ultim se cuprind sancțiuni aspre, cari se pot „transforma în închisoare conform dispozițiilor codului penal etc.“ (art. 24).

La fine observăm că „acest decret“ intră în vigoare în ziua publicării lui în Monitorul Oficial.

p. Arhiepiscop și Mitropolit, *PLATON*

VACANTE.

Preoți

Protoieria circ. II. Roșiorii-de-Vede. — Se publică concurs, cu termen de 30 zile dela data apariției prezentei în „Apostolul“, pentru ocuparea postului de preot paroh al parohiei Săceni, devenită vacantă prin transferarea Pr. Ioan Gâdea.

Parohia are o populație de 230 familii cu 1100 suflete. Are biserică în bună stare de funcționare. Casă Parohială nu are. Posedă 8½ ha. sesie parohială.

Preotul va primi dela stat salariu potrivit gradului de studii și venitul epitraxilului, care se ridică la 3000 lei anual.

Doritorii de a ocupa acest post, vor înainta actele în termen și conform regulamentului, oficiului protopesic.

Candidații hirotoniți vor preciza în memoriile lor:

1. Ce momente de lucrare pastorală, culturală, misionară și gospodăreasă au realizat în parohiile de unde cer transferarea?

2. Ce anume fapte de milă creștină au săvârșit, precizându-se data și valoarea lor?

3. Ce sume au consemnat pentru sporirea fondului milelor din parohie, cu arătarea locului, No. recepiselor și valoarea lor?

4. De când predă învățământul religios în școlile primare locale și ce rezultate au obținut?

5. În ce măsură au îndeplinit ordinele Chiriarhale de a îndrumă pe elevi să meargă în zilele de Dumineci și sărbători la biserică și de a-i învăța cântările bisericești?

6. Cum au executat diferite ordine și dispozițiuni ale autorităților bisericești privitoare la administrațiunea și gestiunea parohială?

7. Dacă au introdus în biserică lumânări de ceară curată din turnătoria Sf. Arhiepiscopiei.

8. Numărul sectanților și concubinarilor din parohie și dacă au activat pentru combaterea lor.

Candidații nehirotoniți, pe lângă celelalte acte vor depune și binecuvântarea arhierescă de căsătorie.

Protopop, Pr. N. Marinescu

Protoieria circ. I. Ploești. — Se publică concurs cu termen de 30 zile dela data apariției prezentei publicații în „Apostolul“, pentru ocuparea postului de preot paroh la parohia Hâlcărău, jud. Prahova, devenit vacant pe ziua de 6 Iulie a. c., prin transferarea titularului la parohia Ciorani de Jos I,

Parohia are o populație de circa 240 familii, cu 780 suflete. Casă parohială nu este. Sesie parohială este 8 $\frac{1}{2}$ hectare.

Venitul epitrăhului se ridică la circa 2000 lei anual.

Salariul dela stat potrivit gradului de studii.

Candidații vor înainta actele cerute de regulament, iar preoții în memoriile ce le vor prezenta, să arate precis, condițiunile primului concurs.

Cererile însoțite de acte se vor înainta în termen Protoieriei, cunoscând că cele înaintate pe altă cale nu se vor lua în considerație.

Protopop, N. Vasilescu

Protoeria circ. I. Târgoviște. — Se publică concurs cu termen de 30 zile, pentru ocuparea postului de preot paroh la biserica Sf. Ilie din com. Lăculețe jud. Dâmbovița. Această biserică e parohie devenită vacantă pe ziua de 1 August 1934 prin demisia Preotului Ioan Popescu.

Enoria are două sute zece familii cu 935 de suflete.

Nu are casă parohială.

Preotul deservent primește salariul dela stat și venitul epitrăhului se ridică la 2500 de lei.

Biserica e în stare mediocră, nu are teren și sesie parohială de nici un fel.

Doritorii de a candida pentru ocuparea acestui post, vor înainta în termen oficiului protopopesc cererile însoțite de toate actele cerute de regulament.

Candidații hirotoniți, vor preciza ca în condițiunile primului concurs.

Candidații nehirotoniți, pe lângă actele cerute vor depune și un certificat din partea chiriarhiei pentru binecuvântarea căsătoriei, dacă solicitatorul este căsătorit.

Candidații admiși au obligația de a preda învățământul religios grătit în școala primară.

Protopop, Pr. Toma Georgescu

Protoeria circ. II. Priboieni jud. Muscel. — Intruncât la primul concurs publicat în Curierul Apostolul anul XI No. 11 — 12 din 1 — 15 Iunie 1934. pentru ocuparea postului de preot paroh al parohiei Ciocănești, acest protopopiat, nu s'a prezentat nici un candidat cu licența în Teologie, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile, pentru ocuparea aceleași parohii.

Situația parohiei și condițiunile de candidare se pot vedea în publicațiunea primului concurs.

Cererile însoțite de actele legale se vor înainta în termen la Cancelaria Protopopiei Circ. II-a Câmpulung-Muşcel.

Protopop, Econ. Pr. Gh. Stroian.

Protoieria circ. I. Giurgiu jud. Vlașca. — Intruncât la primul concurs, cu termen legal de 30 zile, care s'a publicat în Curierul Sf. Arhiepiscopii, „Apostolul“ cu Nr. 13-14 din 1-15 Iulie 1934, pentru ocuparea postului de preot paroh al parohiei Cetățuia — acest protopopiat — nu s'a prezentat niciun candidat cu licența în Teologie sau cu diploma vreunei Academii Teologice, se publică un nou concurs de 30 zile, pentru ocuparea acestei parohii, în aceleași condițiuni publicate la primul concurs.

Cererile însoțite de actele reglementare, se vor înainta, în termenul mai sus arătat, acestei Protoierii.

Protoiereu, Pr. Al. Constantinescu.

Protoeria circ. I. jud. Vlașca. — Se publică concurs, cu termen legal de 30 zile, pentru ocuparea postului de preot paroh al parohiei Vieru, nou înființată, prin deslăpirea dela parohia Hodi-voaia.

Situația Parohiei. — Are o populație de 503 familii cu 2020 suflete. Are biserică în bună stare de servire și casă parohială. Are teren sesie parohială, în suprafață de 8 $\frac{1}{2}$ ha și 3 ha în plus.

Venituri. — Preotul nu are salariu deocamdată. Are un venit de 6000 lei anual, din epitrăhil și folosința sesiei parohiale.

Condițiuni de ocupare. — Doritorii de a ocupa acest post, vor înainta actele reglementare întie care se enumără și binecuvântarea arhierescă de căsătorie, direct oficiului protopopesc, cunoscând că de le vor trimite pe altă cale, nu se vor lua în seamă.

Cei care cer transferarea, vor menționa în memoriu și punctele specificate în primul concurs publicat în acest Curier.

Protoiereu, Pr. Al. Constantinescu

Cântăreți.

Protoeria circ. II. din Capitală. — Postul de cântăreț de la Parohia Bradu-Staicu, rămânând vacant pe data de 1 Iulie a. c. prin transferarea titularului Ioan I. Popescu, la Parohia Rucărul de Jos, se publică concurs, în termen de 15 zile.

Candidații trebuie să fie majori, absolvenți al unei șc. de cântăreți și să aibă serviciul militar satisfăcut.

Cererile, însoțite de actele legale, se vor adresa în termen of. Protopopesc.

Protoieru, Econ. Const. Moisiu.

Protoeria circ. II. din Capitală. — Postul de cântăreț I de la Parohia Progresul-Belu, devenind vacant pe data de 1 Septembrie 1934, prin demisiunea titularului Nicolae Popa, spre a-și regula drepturile la pensie, se publică concurs, în termen de 15 zile.

Candidații trebuie să fie absolvenți ai șc. de cântăreți, majori și să aibă satisfăcut serviciul militar.

Cererile însoțite de actele legale, se vor adresa la timp of. Protopopesc.

Protoieru, Econ. Const. Moisiu.

Protoeria de Ilfov Fierbinți. — Se publică concurs cu termen de 30 zile, pentru ocuparea postului de cântăreț, vacant la parohia Preasna-Veche, pe data de 1 Iulie 1934, prin îndepărtarea cântărețului Petre Dumitru.

Doritorii, care trebuiesc să fie absolvenți ai unei școale de cântăreți și să fi satisfăcut legea recrutării, vor înainta cererile cu acte, protoieriei circ. III Ilfov.

Protopop, Pr. Teodor Rădulescu.

Protoeria circ. I. jud. Vlașca — Se publică concurs cu termen legal de 15 zile, pentru ocuparea postului II de cântăreț, dela parohia Petroșani, devenit vacant, în urma decesului de până aici, Cristea P. Popș.

Cererile însoțite de actele reglementare se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul mai sus arătat.

Candidații vor fi absolvenți ai unei școale de cântăreți și cu stagiul militar satisfăcut.

Protoieru, Al. Constantinescu.

MULȚUMIRI.

■ Doamna Elena Apostolescu și fiica sa Eufrosina și soțul său Ilie Apostolescu Director General la C. A. M. Doamna Alex. Colonel Doctor Danielopol și Domnul Colonel Doctor, Gabriel Danielopol, Inspector General la C. A. M. cari au donat acestei Biserici din Gâstești, un rând de Odăjdii complet în valoare de 10700, cumpărate dela biblioteca Pavel Suru din Calea Victoriei.

Domnul Prefect al județului Ilfov, *Ion Ghiață*, a donat din fondurile județului suma de lei 7500 pentru învelitul Bisericii cari a început să pice prin fier în Biserică.

Paroh, Pr. Mihail Urseanu

■ Parohia Preasna-Veche Ilfov, aduce pe această cale mulțumiri D-lui prefect Popescu Zorica, care cu fără de margini a D-sale bunăvoință care l-a caracterizat, a donat suma de 10.000 lei acestei Parohii pentru învelit Biserica. Lucrarea s'a înfăptuit, rugând pe bunul Dumnezeu să-l binecuvinteze cu a Sa Binecuvântare.

■ Parohia Preasna-Veche Ilfov, formată din 170 capi de familie, strânși împrejurul Preotului Paroh urmează a continua înfăptuirea lucrurilor bune pentru Biserică și Stat. Pe această cale aducem mulțumiri publice pentru bunăvoința și dragostea de care au dat din nou dovadă, strângând ban cu ban, pentru ca în ziua de 8 Sept. a. c., să vadă sfințind clopotul cumpărat de ei în greutate de 200 Kgr.

Dumnezeu să-i binecuvinteze și sănătate să le dăruiască, pentru a putea *iubi poaloaba casei Lui*.

■ Din partea sf. Mânăstiri Cheia se aduc mulțumiri pentru următoarele donațiuni:

Ziarul „Universul” 1.000 lei; D-l Ernst Peter Croner, București, 1.000 bucăți cărămidă presată, 10 saci cu ciment și 10 suluri carton gudronat; Protosinghelul Ghenadie Diaconescu, starețul Mânăstirii, 10.000 lei; Arhim. Grigorie Georgescu M-rea Cheia, 30.000 lei; Ierom. Gherasim Negulici M-rea Cheia, 10.000 lei; Ierom. Calist Rădulescu M-rea Cheia, 30.000 lei; D-l F. Orea Petrescu Hagi Târgoviște, 10.000 lei; D-na Despina Lesca-ride Galați, 1000 lei; Familia Dimitrie I. Nicolaescu, deputat Ploești, 500 lei; Monahia Agatânica M-rea Susana, 2.000 lei; D-na Ecaterina Cantili Ploești, 2.000 lei; D-l Dragomir Ionescu Jugureni—Dâmbovița, 1.000 lei; Petre I. Urloiu, comerciant Ploești, 500 lei; D-l Mitică Moisescu magistrat Ploești, 500 lei; D-l Const. Emanoil, comisar București, 500 lei; D-l N. Tudorescu Galați, 500 lei; D-l Gh. Dumitrescu, comerciant Ploești, 500 lei; D-l Ilie T. Speranță, 500 lei; D-na Radu Galați, 300 lei; D-l Marin Dumitrescu, farmacist Ploești, 500 lei; D-l Dr. Schvarz Galați, 300 lei; D-l Nicolae Păunescu, comerciant Mizil, 300 lei; D-l I. Negreanu Hagi București, 1.500 lei; Ierom. Silvestru Georgescu M-rea Ciolanu Buzău, 2.000 lei; Ierom. Neonil Anastasescu M-rea Ciolanu Buzău, 600 lei; Ierom. Ghelasie M-rea Ciolanu Buzău, 100 lei; Monahul Grigorie Popa M-rea Cheia, 10.000 lei; Prefectura județului Prahova, 15000 lei; D-l Gh. Anastasiu București, 200 lei.

Numele tuturor acestor pioși creștini donatori s'au scris în pomelnicul mânăstirii spre a fi pomeniți în sfintele rugăciuni.

Lucrările de restaurare sunt în curs și ori ce ajutor trimis la timp pe numele superiorului mânăstirii „Cheia” com. Teleajen, jud. Prahova, este primit cu recunoștință.

■ Parohia bis. „Sf. Nicolae“ Puținței-Teleorman, aduce prin parohul său Pr. I. N. Călin mulțumiri:

1. D-nei Aurelia și d-lui Costică Georgescu, str. Puțul lui Crăciun 3, București, pentru că au donat o Sf. Evanghelie legată peste tot în alpaca aurită.

2. D-nei Vasilchia C. Ianopol din com. Atârnați-Teleorman, pentru că a donat două candelă de alpaca aurite.

3. D-lui Ioan D. Neagu co n. Puținței, pentru că a donat sf. Antimis.

Și celorlalți donatori din enorie.

■ Preotul Paroh, episcopii și consiliul parohial al bisericii: „Sf. Apostoli Petru și Pavel“, din comuna Frăsinet județul Vlașca, aduc viile lor mulțumiri și pe această cale, d-lui Radu Crutzescu Consilier de legețe une str. Dionisie Nr. 22, București, care a binevoit să doneze acestei biserici un rând complet de veșminte de mătase în valoare de 6000 (șase mii) lei. Dumnezeu, Atotmilostivul, să-i răsplătească după bunătatea inimei din darurile Sale cele bogate.

Protoiereu, Pr. Const. Vasilescu

M I S I O N A R E

Reuniunea Pastorală dela Mănăstirea Cernica

Luni 10 și Marți 11 crt. Septembrie a. c. a avut loc la Sfânta Mănăstire Cernica, o reuniune pastorală-colegială, din inițiativa P. C. Părinte *Mihail Bulacu*, consilier referent al Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor, secția culturală. Au luat parte un număr de trezeci de preoți din Capitală, fiind invitați dintre aceia cari activează mai mult în direcțiunea culturală-misionară.

Sub presidența Părintelui consilier M. Bulacu, s'au luat în discuție o mulțime de chestiuni importante și care prezintă o urgentă soluționare pentru realizarea practică a activității culturale și misionare, de care se simte atâta nevoie în timpul de față.

S'a discutat liber, fiecare spunându-și părerile și arătându-și activitatea avută în aceste domenii, fără ca această reuniune să aibă caracterul unei convocări oficiale, ci isvorâtă numai din necesitatea tot mai crescândă a colaborării forțelor și din spiritul de dragoste al păstorilor față de păstoriți. În pacea și liniștea mănăstirii, Cucernicii Preoți, convinși de rostul ce-l au în mijlocul societății, au căutat să fixeze cea mai nimerită atitudine față de problemele actuale ale Bisericii, precum și mijloacele cele mai practice pentru ridicarea la un nivel mai înalt a poporului.

În general s'au discutat pentru grupe de chestiuni: *latura didactică, educativă a cultului, asistența socială și latura misionară.*

1. Din prima grupă — *cea didactică* — s'au lămurit următoarele puncte: Catehizarea elevilor în învățământul primar, predarea Religiei în școlile secundare, alcătuirea manualelor, necesitatea organizării de cursuri religioase cu elevii, educația religioasă în școală

și în afară de școală, ateneele populare, propaganda scrisă, colportajul, etc.

2. La discuțiunile asupra *cultului*, preoțimea a avut prețioasa colaborare a P. C. Părinte P. *Vintilescu*, profesor de Liturgică și Pastorală la Facultatea de Teologie din București, care a lămurit din punct de vedere ortodox, situația cântării în comun a credincioșilor în biserică și în afară de biserică, precum și condițiunile ca această cântare să nu scadă din măreția cultului divin. Apoi în chestiunea *repauzului duminical*, toți au căzut de acord să se intervină pentru o strictă legiferare pentru repauzarea duminicii.

3. În ce privește *asistența socială*, s'a ascultat cu mult interes metoda de lucru a preoților în această direcție: ajutorarea săracilor prin cantine, îmbrăcăminte, lemne, bani etc. S'a putut auzi o mulțime de procedee: felul cum funcționează cantina „*Mila creștină a Sfintei Patriarhii*“, de pe lângă Asociația Patriarhului Miron, cantina „*Bunul Samarinean*“ din parohia Belu, precum și inițiativele particulare de asistență, despre cari s'a socotit necesar a fi direcționate de Biserică. Mai ales asistența condusă de Municipiu, o asistență care bolșevizează în loc să creștineze, trebuie organizată de Biserică, Municipiul contribuind cu fondurile. Voiu arăta cu altă ocazie, argumentele pentru ce această asistență nu dă roadele așteptate.

În chestiunea Crematorului, s'a hotărât, după punerea Părintelui Teofil Ionescu, înființarea unei societăți de înmormântare a celor morți în spitale și nereclamați, pentru a nu mai fi incinerati, ci înmormântați creștinește. Deasemenea s'a clarificat situația preoților din spitale și activitatea ce trebuie s'o aibă acolo, precum și necesitatea pregătirii surorilor de caritate în sens creștin, iar nu cum sunt astăzi lipsite de sentimentul milei față de bolnavii pe cari-i îngrijesc. *Preoții și-au manifestat dorința de a vedea la conducerea Eforiei spitalelor civile pe I. P. S. Patriarh*, capul Bisericii noastre, întrucât spitalele au la baza lor caritatea creștină, pentru a cărei promovare a luptat Biserica, și cari spitalele sunt astăzi cu totul laicizate.

4. Ultima grupă de chestiuni a fost cea *misionară*, din care s'au elucidat: situația cercurilor pastorale, organizarea lor, lupta contra sectelor și curentelor subversive, gruparea tineretului școlar creștin, pelerinajii de preoți în grup și a acestora cu credincioșii, misiunea printre muncitori, lucrători, servitori, tipărirea de broșuri religioase contra sectanților, propaganda creștină prin Radio, etc.

Nu pot să trec cu vederea, fără a menționa pe P. C. Preoți cari s'au distins dând în discuție idei clare și precise. Mai întâi punerea lor la punct, a Părintelui consilier M. Bulacu; apoi contribuția importantă a P. C. Preoți: Protoereu Zamfir Popescu, Gh. Comana, Gh. Păunescu, Stoica Ionescu, Paraschiv Dumitrescu, A. Mihăilescu, Nic. Stoicescu, Panait Bedreag, Gh. Popescu, Gr. Oancea, Iordache Pascu, Ioan Bucur, I. Mușeteanu, Alexandru Ionescu, N. Iordănescu, Gh. Burlușanu, T. Gherasimescu, Diacon Florian Găldău, Diacon T. Drăgulescu, Diacon Soare ș. a.

Și ca încheiere, adaug acordul unanim al tuturor

preoților cari doresc să activeze mai intens, pentru a forma un „Cerc de studii al preoțimei din Capitală“, care să fie împărțiți în 4 secții, după numărul celor 4 mari grupe de chestiuni, întrunindu-se în acest scop odată pe săptămână, la Sfânta Patriarhie, secția culturală, cu începere de Marți 18 crt. orele 6 seara, spre a lua măsuri de punerea în aplicare a celor hotărâte.

La plecare, Părintele consilier Bulacu a adresat un cuvânt de mulțumire Părintelui Arhimandrit Cezarie Păunescu, directorului seminarului monahal dela Cernica, pentru bunăvoință ce a avut de a primi și găzdui pe toți cei ce au luat parte la această interesantă și folositoare reuniune pastorală.

Toma Culcea
Doctorand în Teologie

Treceri la ortodoxie.

■ Domnul Inginer Albert Manasse de religie mozaică a fost catehizat și botezat în religia noastră ortodoxă în ziua de 1 Iulie 1934, având ca naș pe D-l Mihail Constantinescu, din București, primind numele de Marin. Catehizarea și botezul s'au îndeplinit de către Cucernicul preot Ioan Chirică, paroh al parohiei Sfânta Treime-Câmpina.

■ Domnul Heinrich Lorian, de religie mozaică, a fost catehizat și botezat în religia ortodoxă, în ziua de 22 Iunie 1934, primind numele de Nicolae, și având ca naș pe D-l Emil Stavrat din București, Str. Câmpului No. 9. Catehizarea și botezul s'au îndeplinit de către Cucernicul preot al parohiei Sf. Ioan Moși, din București.

■ Deasemenea D-l Iosef Carol Klechner de religie mozaică, a fost catehizat și botezat în religia ortodoxă, în ziua de 17 Iunie a. c, primind numele de Ioan Constantin și având ca nașă pe D-na Maria Zodie din București. Catehizarea și botezul s'au săvârșit de către Cucernicul preot Celus Grigoriu, parohul bisericii Sf. Constantin și Elena, din Capitală.

■ Domnișoara Gizela-Eliza Soare din comuna suburbană Marele Voevod Mihai, a trecut dela confesiunea evanghelică la religia Creștină Ortodoxă, primind mirungerea în ziua de 3 Iunie a. c. A avut ca nașă pe Doamna Maria Christăchescu din București, str. Voicu Diamandi nr. 35.

Catehizarea și mir-ungerea au fost săvârșite de către părintele paroh al bisericii din com. Marele Voevod Mihai.

CERCURILE PASTORALE

CERCUL PASTORAL CULTURAL ALEXANDRIA JUDEȚUL TELEORMAN

Principii de funcționare a „Fondului de asistență creștină“ al cercului pastoral din Alexandria, Jud. Teleorman:

1. În urma consfătuirilor dintre membrii Cercului Pastoral Cultural Alexandria, Preoți, Cântăreți și Paracliseri, ai Bisericilor: Sfânta Adormire, Sf. Alexandru, Sf. Apostoli, Sf. împărați, Sf. Niculae și Sf. Cuv. Paraschiva, cu începere dela 1 Ianuarie 1934, ia ființă „FONDUL DE ASISTENȚA CREȘTINĂ“ al Cercului Pastoral Alexandria.

2. Scopul înființării acestui FOND DE ASISTENȚĂ este de a deveni în primul rând în ajutorul bolnavilor *lipsiți de mijloace*, prin consultațiuni medicale și medicamente gratuite.

3. Membrii fondatori sunt de drept și benevoli.

a) Membrii de drept sunt toți preoții, cântăreții și paracliserii cercului, cari prin Procesul Verbal din 6 Februarie 1934, au hotărât și au aderat la înființarea acestui Fond.

b) Membri fondatori benevoli, sunt Domnii Medici și farmaciști locali cari vor binevoi să-și ofere serviciile Domniilor Lor în acest scop și vor semna prezentul act de fundație.

4. Fondul de asistență se compune din cotizațiile lunare ale Preoților, cântăreților și paracliserilor potrivit hotărârii ce se va lua anual în sobor.

b) Din sumele prevăzute anual în bugetul fiecărei Parohii.

c) Din donațiunile inimilor caritabile ce vor veni în ajutorul acestei opere de asistență.

d) din subvențiile și ajutoarele ce se vor putea obține dela Stat, Județ, sau Comună.

e) Din cheta ce se va face în biserici și în oraș, într'una din zilele anului ce se va fixa de adunarea generală a membrilor fondatori.

5. Administrarea Fondului, se face de către un Comitet format din:

a) Protopopul și Președintele Cercului ca membrii de drept.

b) Doi Preoți și un Cântăreț aleși.

c) Doi membrii aleși dintre membrii fondatori benevoli.

Alegerea acestui Comitet de conducere și de administrare a Fondului, se face pe termen de un an, de către Adunarea Generală formată din toți Membrii Fondatori, de drept și onorifici (benevoli).

Convocarea, pentru alegerea Comitetului, se face de către Protopop.

6. MODUL DE FUNCȚIONARE, al ASISTENȚEI. Nu se vor acorda ajutoare medicale gratuite decât persoanelor absolut sărace și numai pentru cazuri ce necesită urgență și pot fi tratate de către medicii locali. Cu aceasta se înțelege că sunt excluse de operații și de boli incurabile.

Alegerea bolnavilor ce se vor putea bucura de asistență medicală gratuită se va face sub controlul și pe răspunderea Preotului respectiv.

În acest scop se vor tipări 9 cartele adeverințe, pentru fiecare preot câte unul. Cu adeverință din acest carnet, Preotul trimite pe bolnav la Doctor. Pe baza acestei adeverințe, Medicul consultă pe bolnav și-i dă rețeta pentru Farmacie, notând pe rețetă „Cerc Pastoral” nr. adeverinței. Comitetul va face verificarea și plata consultațiilor și rețetelor lunar, prin Președintele cercului, care va păstra ca acte justificative rețetele și adeverințele dela Medici.

Numărul consultațiilor medicale gratuite, pentru primul an, nu vor putea depăși cifra de 20 de cazuri, de fiecare enorie.

Tot lunar se vor achita și cheltuelile de transport ale domnilor medici la domiciliul bolnavilor și al bolnavilor trimiși urgent la consultație.

Pentru o mai bună evidență a bolnavilor absolut săraci, și pentru a se putea face un control și a se evita abuzurile, C. Preoți vor întocmi câte un tablou de săracii ce au în cuprinsul enoriei respective, tablouri ce se vor înainta și domnilor medici.

Asistența medicală gratuită, va funcționa în acest cadru, timp de un an. După un an, și după ce se vor vedea rezultatele, se va putea extinde această operă de ajutorare și în domeniul celorlalte opere de asistență socială, de exemplu: ajutoare de înbrăcăminte, hrană, lemne, etc.

Comitetul este însărcinat să facă demersurile necesare pe lângă Prefectură și Comună pentru a obține ajutoare spre mărirea fondului

BIBLIOGRAFIE

EDUCAȚIA MORALĂ PRIN LECTURI. Bucăți alese din scriitori români și străini de *Preotul I. Mihălcescu* decanul Facultății de Teologie și Parohul Bisericii Amza; și *Emilian Vasilescu* licențiat în Teologie, Prof. supl. la Liceul „Cantemir Vodă” din București. Volumul I. București. Editura librăriei „Pavel Suru” 1934.—(280 pag.)

Iată o lucrare pe care atât educatorii, cât și tineretul nostru școlar o așteptau încă de multă vreme. Corespunde în chip fericit unei vechi dorințe, de a se alcătui o antologie de lecturi morale, cu subiecte din viață, adaptate la nevoile și aspirațiile sufletești.

Indatoririle morale ale tineretului, începând dela cele religioase, familiare, sociale, cetățenești și individuale, sunt admirabil ilustrate, prin istorisiri culese din scrierile clasice români, streini, scriitori, pedagogi, teologi și chiar și din Sfinții părinți. Sub aspectul unui adevărat buchet de culegeri morale, se prezintă un admirabil material, care-i ușurează în chip simțitor sarcina pedagogului, de a extrage exemple moralizatoare pentru tineretul școlar.

Corespunzând în mod admirabil, momentelor de preocupări educative de ordin moral pentru tineret, o recomandăm cu toată căldura fraților Preoți profesori de religie și cateheți ai învățământului primar. Folosind lucrările bune, sprijinim și bunele edituri, ne folosim și nou înșine, procurându-ne admirabil material educativ, pentru misiunea pedagogică creștină pe care o avem.

M. B.

DOMNUL ISUS HRISTOS te cheamă frate la mântuire. Alcătuită de Prea Sfințitul Episcop Tihon al Voronejului, pentru folosul și mântuirea celor ce cu adevăr voesc a se mântui. Tipografia misionară a seminarului monahal Cernica. 1934. (Preț 1 leu).

Această broșură cu un interesant cuprins în 14 pagini, este admirabilă broșură de propagandă misionară. formează nr. 3 al micuței biblioteci creștine ortodoxe, îngrijită de Preotul Toma Gherasimescu, profesor de religie, în prezent detașat la sf. M-tire Cernica. Ne place să admirăm munca jertfelnică a unui preot de mir, în care întvedem calitățile alese pe care trebuie să le aibe un bun monah. Și-a vândut casa părintească dela țară și a cumpărat o modestă tipografie. În subsolul tipografiei mari dela Cernica și-a așezat-o și acolo se muncește zi și noapte cu câțiva ucenici de misiune, din elevii seminarului monahal. A ajuns la broșura 43-a. Frumos exemplu! Ce poate face un suflet de misionar, cu cele mai redate mijloace! Dar ce-am putea face noi toți, dacă ne-am aduna cu toții ca albinele lucrătoare în stupul lucrului misionar creștin?

CARTE DE RUGĂCIUNI care arată și datinele creștinului ortodox Tipografia misionară a seminarului monahal Cernica. (Preț 2 lei).

O altă broșură recentă tipărită sub îngrijirea Părintelui Toma Gherasimescu. Într-o formă populară și sintetică, cuprinde pruncile bisericii, păcatele și diferite rugăciuni. Poate fi folosită pentru colportaj.

Arhiepiscopul GRIGORIE LEU BOTOȘĂNEANU. Cum să citim Sf. Scriptură. București. 1934. Lucrarea aceasta, apărută în 32 pagini, pe prețul de 8 lei, este foarte binevenită, atât pentru credincioși, cât și pentru preoți. Căci în cuprinsul ei putem afla:

a) Să dovedim sectanților că Biserica creștină predă credincioșilor ei învățăturile Sf. Scripturi însă nu după voința predicatorului, ci cu sistem, după rânduiala Sf. Părinți pentru adevărata povățuire.

b) Clerul și chiar credincioșii zăloși, să știe cum este împărțită Sf. Scriptură la slujbele bisericești și să aibă la îndemână textele ce vor să le citească în fiecare zi și sărbătoare.

Intrucât credem că e de absolută trebuință fiecărui cleric în deosebi, o recomandăm cetitorilor noștri.

„**DARURILE DUHULUI SFÂNT**” — Predici de P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului. Arad 1934, pagini 60. Preț 1 lei 15, plus porto.

Broșura cuprinde opt predici ținute de P. Sf. Episcop Grigorie în cele două zile ale Sf. Rusaliilor din anul 1934.

Este o gloriificare a Bisericii ortodoxe, care a primit cu prisosință darurile Duhului Sfânt. Creștinismul nostru consacră numai o sărbătoare preamăririi Duhului Sfânt în biserică, dar lucrarea aceasta este o apoteoză a lucrării Duhului Sfânt. Pildele și asemănările din fiecare predică fac ca această broșură să fie o mare utilitate pentru fiecare cuvântător.

Le poate procura Librăria Diecezană, Arad.

„PĂRINȚII MEI“ de Dr. Grigorie Comșa Episcopul Aradului 1934, pagini 76, prețul 40 lei.

În timpul de față, când suflă curente dăunătoare educației, această lucrare a P. Sf. Episcop Grigorie este o contribuție reală la opera de educație a generației tinere de azi.

Cartea vibrează puternic de sentimentul iubirii către părinți și arată jertfele părinților P. Sf. Episcop Grigorie: Limba cursivă, ușoară și plină de farmec a autorului cum și cuprinsul interesant fac ca această carte să fie cea mai potrivită ca lectură în familie și ca premii pentru tineretul școlar.

„SCRISORI CREȘTINEȘTI“ de P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului. Arad 1934, pagini 70. Prețul 35 lei.

O fericită metodă de evanghelizare vedește P. Sf. autor prin lucrarea de față. Prin 22 scrisori adresate către 22 personalități ale vieții publice și culturale, Prea Sf. Sa arată necesitatea idealului creștin în viață.

Recomandăm broșura cu toată căldura, întemeindu-se pe vaste cunoștințe și informații.

I N F O R M A Ț I U N I

I. P. S. Patriarh a primit din partea Uniunii Generale a Romilor din România, următoarea telegramă:

I. P. S. S. Patriarh Miron Cristea Dr.

Muscel

Adunați în marele congres al Romilor la Sibiu, gândul nostru se îndreaptă către I. P. S. Voastră, rugând ca Atotputernicul să Vă dăruiască zile fericite spre a ne putea bucura și noi de protecția și binecuvântarea I. P. S. Voastră.

Gh. Nicolescu

Președintele Uniunii Generale a Romilor din România

■ Duminică 9 Sept. a. c. a avut loc la „Casa Femeii“ solemnitatea împlinirii unui an dela apariția revistei „Ortodoxia“, scrisă de un număr de preoți și credincioși, sub direcțiunea Părintelui Prof. Toma Chiricuță, parohul Bisericii Zlătari din Capitală.

Serbarea a fost prezidată de P. C. Părinte Mihail Bulacu, rețent cultural al Sfintei Mitropolii, care a vorbit în numele I. P. S. Patriarh, îndemnând la lucrarea de zidire sufletească a „Ortodoxiei“ și promițând tot sprijinul moral.

Au mai vorbit: Părintele V. Gh. Butnariu, Părintele Alex. Popescu-Strejnicu, Părintele C. Coman, Părintele Aurel Reu, Domnii: Ștefan Ma-

tache, și Ioan Tiron, iar la sfârșit Părintele Toma Chiricuță a arătat activitatea revistei ce conduce, mulțumind tuturor pentru concursul dat.

La rândul-ne, urăm spor și viață lungă acestei reviste creștinești pe care o apreciem, după cum apreciem și munca neobosită a conducătorului și colaboratorilor ei.

■ *Cercul de studii al secției culturale al sfintei Mitropolii* a ținut în ziua de 18 crt., între orele 6-8 prima ședință.

După ce P. C. Părinte consilier M. Bulacu a arătat scopul acestui cerc a cărui bază s'a pus la reînvierea pastorală dela Mănăstirea Cernica, expune chestiunile cari cer o urgentă înfăptuire.

Se procedează apoi la împărțirea membrilor în patru secțiuni, după alegere, cari sunt următoarele: *didactică-educativă, misionară, asistența creștină și liturgică-pastorală.*

S'a hotărât ca fiecare secțiune să țină ședință odată pe lună și anume Lunea seara între orele 6-7,30 iar la finele fiecărei Luni, să urmeze o consfătuire a câtor patru secții, spre a se lua cunoștință de cele discutate și hotărâte de fiecare secție în parte.

Prima ședință va fi Luni 24 crt., a secției didactice-educative.

T. C.

S U M A R :

Educația religioasă în serviciul pedagogiei creștine	<i>Pr. M. Bulacu</i>
Despre mergerea la biserică.	<i>T. Popescu</i> Prof. univ.
Mănăstirea Snagovului.	<i>I. Simionescu</i> Prof. univ.
Oastea Domnului și biserică	<i>I. Gr. Opreșan</i>
Ce mijloc să întrebuițeze preotul catehet, pentru aducerea elevilor regulat la Biserică în Duminici și Sărbători, pentru participarea lor activ la slujbe, executând cântările liturgice și pentru înrăurirea lor în sens educativ creștin.	<i>Pr. D. Roșculeț</i>
De ce sărbătorim ziua Duminici și nu a Sâmbetei	<i>Pr. Șt. Voicu</i>
Dezideratele preoției noastre, la conferințele pastorale județene.	<i>Pr. M. Stănescu</i>
Unde stă adevărul?	<i>Pr. M. Stănescu</i>

CRONICA INTERNĂ

Culturale: Programa analitică a religiei în școala primară.—Comitetele parohiale.	* * *
Administrative bisericesti: Circulări.—Vacante, preoți și cântăreți.—Mulțumiri.	* * *
Misionare: Reuniunea pastorală dela Mănăstirea Cernica.—Treceri la ortodoxie.	* * *
Cercuri pastorale: Cercul pastoral cultural Alexandria, jud. Teleorman.	* * *
Bibliografi	* * *
Informații.	* * *